

MANUALUL FORMATORULUI

Program de reabilitare „Drink & Drive”

CARTEA JURIDICĂ

Chișinău 2017

© Toate drepturile asupra publicației sunt rezervate Institutului de Reforme Penale (IRP) și Ministerului Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos. Atât publicația, cât și fragmente din ea nu pot fi reproduse fără indicarea sursei. Opiniile exprimate în acest studiu aparțin autorilor care își asumă responsabilitatea pentru ele și nu reflectă în mod necesar opinia Institutului de Reforme Penale, Ministerului Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos sau a finanțatorilor.

Institutul de Reforme Penale (IRP)
str. M. Lomonosov nr.33
mun. Chișinău, Republica Moldova
Tel./fax: (22) 92-51-71
e-mail: info@irp.md
www.irp.md

Editura: Cartea Juridică
Copertă și machetare: Adriana Mirza Balan
Redactor: Eugenia Chiosa

ISBN 978-9975-3111-4-4.
343.57:656.05
M 30

Kingdom of the Netherlands

Manualul este elaborat în cadrul proiectului "Drink and Drive Moldova - program specific de reabilitare a persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite pe fondul conducerii autovehiculelor sub influența băuturilor alcoolice", implementat de către Institutul de Reforme Penale în parteneriat cu Serviciile de Probațiune din Moldova, România și Olanda, sprijinit financiar de Ambasada Olandei la București în cadrul Programului MATRA.

CUPRINS

PARTEA I

1. Introducere	5
1.1 Prevalența condusului sub influența alcoolului în Republica Moldova	7
1.2 Proceduri legale privind conducerea sub influența alcoolului	8
2 Liniile principale ale programului „Drink & Drive”	16
2.1 Obiective pentru schimbarea comportamentală	17
2.2 Obiectivele educaționale ale programului „Drink & Drive”	20
2.3 Principiile teoretice și metodologice ale programului „Drink & Drive”	20
2.4 Metodele utilizate	24
2.5 Aspecte organizatorice	27
2.6 Rolul și poziția formatorului	28
3. Programul „Drink & Drive” (rezumat)	31

PARTEA II. STRUCTURA PROGRAMULUI DE REABILITARE „Drink & Drive”

Sesiunea nr.1 „Să ne cunoaștem mai bine, pentru a ne schimba”	34
<i>Mihail PLEȘCA, specialist principal al Serviciului pedepse comunitare;</i>	
<i>Lilia RACU, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Criuleni;</i>	
Sesiunea nr.2 „Noi și Legea”	36
<i>Inga CRISTEA, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Edineț;</i>	
<i>Igor IGNAT, șef al Biroului de probațiune Hincești;</i>	
Sesiunea nr.3 „Alcoolul – care este realitatea?”	40
<i>Elena MURZAC, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Rîșcani Chișinău;</i>	
<i>Radu BÎRNĂ, șef al Biroului de probațiune Ștefan Vodă;</i>	
Sesiunea nr.4 „Alcoolul + Volanul = cocktail mortal”	45
<i>Iana CULICENCO, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Leova;</i>	
<i>Anastasia POPA-ARGINT, șef adjunct al Biroului de probațiune Centru;</i>	
Sesiunea nr. 5 „Motivația spre schimbare”	48
<i>Olga URSULEAC, șef adjunct al Biroului de probațiune Bălți;</i>	
<i>Ruslan CUMPĂTĂ, șef al Biroului de probațiune Drochia;</i>	
Sesiunea nr.6 „Eu pot să consum la volan”	51
<i>Elena MURZAC, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Rîșcani Chișinău;</i>	

Sesiunea nr.7 „Cultura consumului de alcool”	53
<i>Olga URSULEAC, șef adjunct al Biroului de probațiune Bălți;</i>	
<i>Ruslan CUMPĂȚĂ, șef al Biroului de probațiune Drochia;</i>	
Sesiunea nr.8 „Pot să conduc fără să beau sau să beau fără să conduc”	55
<i>Mihail PLEȘCA, specialist principal al Serviciului pedepse comunitare;</i>	
<i>Lilia RACU, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Criuleni;</i>	
<i>Elena MURZAC, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Râșcani Chișinău;</i>	
ANEXA 1	58
ANEXA 2	60
ANEXA 3	61
ANEXA 4	64
ANEXA 5	65
ANEXA 6	69
ANEXA 7	70
ANEXA 8	71
ANEXA 9	72
ANEXA 10	73
ANEXA 11	77
ANEXA 12	78
ANEXA 13	79
ANEXA 14	80
ANEXA 15	82
ANEXA 16	82
ANEXA 17	83
ANEXA 18	83
ANEXA 19	84
ANEXA 20	86
ANEXA 21	87
ANEXA 22	88
ANEXA 23	89
ANEXA 24	91
ANEXA 25	92

1. Introducere

Prezentul document a fost elaborat în 2016 în cadrul programului „Drink & Drive Moldova – program specific de reabilitare a persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite pe fondul conducerii autovehiculelor sub influența băuturilor alcoolice”, implementat de Institutul de Reforme Penale în parteneriat cu Serviciile de Probațiune din Moldova, România și Olanda, sprijinit financiar de Ambasada Olandei la București, în cadrul Programului MATRA.

Obiectivul principal al unui program de reabilitare este diminuarea ratei de recidivă a conducerii sub influența alcoolului și majorarea siguranței la trafic. Fenomenul conducerii sub influența alcoolului reprezintă o problemă majoră în Republica Moldova (vezi paragraful 1.1), iar prin implementarea programului „Drink & Drive” se urmărește reducerea impactului acestui flagel.

Prezentul document este unul dintre produsele proiectului menționat mai sus. Acesta descrie etapele programului de reabilitare după cum urmează a fi executat de către formatori. De specificat că există un mare interes față de integritatea programului: pentru o evaluare eficientă și o posibilă reconstrucție a programului, este important ca acesta să fie realizat într-un mod uniform de către formatori.

Programul „Drink & Drive” va fi implementat într-un cadru judiciar de către consilierii de probațiune care au fost instruiți în calitate de formatori. Participanții la program sunt bărbați și femei care au fost condamnați pentru conducerea autovehiculului sub influența alcoolului. Pe lângă participarea la program, acestora li se aplică de asemenea sancțiuni judiciare, cum ar fi achitarea amenzilor și/sau suspendarea permisului de conducere.

Programul oferă participanților posibilitatea să-și îmbunătățească atitudinea față de conducerea vehiculului în condiții de siguranță la trafic și să-și analizeze intențiile lor de comportament. În special, programul se concentrează pe sporirea gradului de conștientizare și de înțelegere a comportamentului lipsit de siguranță în trafic, pe consolidarea cunoștințelor și elaborarea strategiilor, pe dezvoltarea abilităților pentru prevenirea conducerii sub influența alcoolului.

La elaborarea Programului Drink & Drive au contribuit experții Diana OBA-GEL, Direcția Națională de Probațiune, România, și Robert MÉRELLE, Serviciul de Probațiune din Olanda, precum și consilierii de probațiune din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune, după cum urmează:

1. Mihail PLEȘCA, specialist principal al Serviciului pedepse comunitare;
2. Olga URSULEAC, șef adjunct al Biroului de probațiune Bălți;
3. Anastasia POPA-ARGINT, șef adjunct al Biroului de probațiune Centru;
4. Lilia RACU, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Criuleni;
5. Igor IGNAT, șef al Biroului de probațiune Hâncești;
6. Ruslan CUMPĂȚĂ, șef al Biroului de probațiune Drochia;
7. Iana CULICENCO, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Leova;
8. Elena MURZAC, consilier de probațiune al Biroului de probațiune sect. Râșcani, Chișinău;
9. Inga CRISTEA, consilier de probațiune al Biroului de probațiune Edineț;
10. Radu BÎRNĂ, șef al Biroului de probațiune Ștefan Vodă.

Noiembrie 2016

1.1 Prevalența condusului sub influența alcoolului în Republica Moldova

Studiul „Centrul Comun OECD/ECMT privind Cercetările în domeniul Transportului, Grupul de Lucru privind Realizarea Țintelor Ambițioase de Siguranță Rutieră, Raportul de Țară pentru Republica Moldova privind Performanța Siguranței Rutiere, iulie 2006” rezumă aspectele legate de siguranța traficului la nivel național pentru Republica Moldova.

În linii generale, situația se caracterizează prin:

- un nivel ridicat de accidente fatale;
- conducătorii auto reprezintă cauza a 25-30% din accidentele rutiere soldate cu decese, pasagerii vehiculelor reprezintă cauza a 25%, pietonii – 40-45%, și bicicliștii – 3-5%;
- nivelul ridicat al deceselor în Republica Moldova este cauzat, în mare parte, de lipsa separării participanților la trafic, în special pe arterele magistrale. Acest lucru, la rândul său, este cauzat de unele deficiențe în planificarea utilizării terenurilor;
- sunt necesare îmbunătățiri importante ale infrastructurii rutiere pentru diminuarea ratei înalte a mortalității, cu măsuri, cum ar fi plasarea trece-rilor de pietoni și a insulelor de refugiu;
- viteza excesivă este de asemenea o cauză a numărului mare de decese;
- din 1995, ocupanții vehiculului constituie un grup de utilizatori cu cea mai mare creștere (+171%) în numărul deceselor. Unul dintre motive în acest caz este viteza excesivă și neutilizarea dispozitivelor pasive de siguranță, cum ar fi centurile de siguranță;
- o problemă-cheie reprezintă de asemenea rata mare de pietoni uciși, care este cu mult peste media europeană; coliziunile cu pietonii reprezintă 46% din totalul accidentelor.

Pe lângă viteza excesivă, cel de-al doilea risc rutier major identificat de Guvernul Republicii Moldova în comun cu Inspectoratul Național de Patrulare este conducerea autovehiculului sub influența alcoolului. Cu toate acestea, la sfârșitul ultimului deceniu în Republica Moldova existau per total doar 27 de dispozitive portabile de testare a respirației. Astfel, 202 ofițeri ai poliției rutiere

din Chișinău, oraș cu o populație de circa 760.000 de locuitori, aveau acces doar la un singur dispozitiv de acest fel. Având în vedere rata ridicată sugerată de conducerea sub influența alcoolului, lipsa echipamentului de testare a respirației, este dificilă aplicarea legislației respective.

Cu regret, în perioada 2001-2010 în Republica Moldova au fost înregistrate în medie aproximativ 150 de decese cauzate de accidente rutiere la un milion de locuitori (ratele de mortalitate). Se estimează că 25% din aceste decese au drept cauză abuzul de alcool. Doar în primele luni ale anului 2009 au fost înregistrate mai mult de 868 de accidente (cu 280 mai mult decât în 2008), care s-au soldat cu 117 decese și 1.030 leziuni corporale. Aceste rate sunt cele mai mari din Europa.

În 2009 decesele pe drumurile din Republica Moldova au costat țara peste 300 milioane dolari SUA – o cotă substanțială din resursele publice, echivalentă cu aproximativ 3% din PIB. Prin urmare, investițiile efectuate în infrastructura instituției de specialitate (poliție) și în educația rutieră (de exemplu, programul „Drink & Drive”) au o semnificație economică mare. Melanie Marlett, șefa Oficiului Băncii Mondiale din Moldova, a estimat că fiecare viață pierdută pe drumurile din Republica Moldova costă economia națională echivalentul sumei de 511.000 dolari SUA, ca să nu mai menționăm costul fiecărei vieți pierdute și al fiecărei persoane vătămate.

1.2 Proceduri legale privind conducerea sub influența alcoolului

În ceea ce privește cadrul legal, în cadrul proiectului „Drink & Drive” Republica Moldova prezintă interes: pe de o parte prevederile care reglementează traficul rutier, sancțiunile și contravențiile aplicabile în cazul în care există încălcări și, pe de altă parte, dispozițiile specifice probațiunii, respectiv, sancțiunile cu caracter comunitar, neprivative de libertate, sub imperiul cărora persoana aflată în supravegherea serviciului de probațiune poate fi inclusă în programul menționat.

1.2.1 Reglementări referitoare la regimul circulației rutiere

În conformitate cu *Hotărârea nr.296 din 16.04.2009 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei”*, pentru conducătorii de autovehicule există următoarele concentrații maxime admisibile de alcool:

- a) în sânge – 0,3 g/l;
- b) în aerul expirat – 0,15 mg/l.

Așa cum este definită în actul normativ menționat mai sus, starea de ebrietate alcoolică poate fi:

- a) cu grad minim – în caz de stabilire a concentrației de alcool de la 0,3 g/l până la 0,5 g/l în sânge și de la 0,15 mg/l până la 0,3 mg/l în aerul expirat;
- b) cu grad avansat – în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,5 g/l în sânge și de 0,3 mg/l în aerul expirat.

În situația conducătorilor auto pentru care s-a stabilit starea de ebrietate alcoolică cu grad minim, fapta constituie contravenție și se sancționează conform Codului contravențional, în timp ce starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat constituie infracțiune.

Contravenții și sancțiuni contravenționale

Codul contravențional stabilește următoarele contravenții în domeniul circulației rutiere:

- conducerea vehiculului fără permis de conducere (cu excepția conducerii în cazul instruirii, în prezența instructorului);
- conducerea vehiculului de către o persoană privată de dreptul de a conduce vehicule;
- predarea conducerii vehiculului către o persoană care nu are permis de conducere (cu excepția instruirii, în prezența instructorului), care este privată de dreptul de a conduce vehicule sau care are permis de conducere de o categorie necorespunzătoare;
- conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere sau actul de înmatriculare de stat a vehiculului, sau polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă;
- predarea conducerii vehiculului către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere;
- conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de lege, dacă fapta nu constituie infracțiune (se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani);

- predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de Guvern sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare, dacă fapta nu constituie infracțiune (se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani);
- consumul de alcool, de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare de către conducătorul de vehicul implicat în accident rutier, până la testarea alcoolică sau până la recoltarea probelor biologice în cadrul examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, cu excepția consumului de medicamente cu efecte similare substanțelor psihotrope, după producerea accidentului de circulație și până la sosirea poliției la fața locului, dacă acestea au fost administrate de personal medical autorizat și au fost impuse de starea de sănătate (se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani).

Printre sancțiunile contravenționale care pot fi dispuse, se menționează: achitarea unui număr de unități contravenționale, muncă neremunerată în folosul comunității sau arestul contravențional.

În conformitate cu dispozițiile Codului contravențional, conducătorului de vehicul declarat vinovat de săvârșirea contravenției, odată cu aplicarea sancțiunii principale i se aplică un număr de puncte de penalizare ca sancțiune complementară. Dacă aplicarea sancțiunii condiționează acumularea a 15 puncte de penalizare, agentul constatator remite cauza contravențională spre examinare în instanța de judecată competentă, care, odată cu sancțiunea principală și cu aplicarea punctelor de penalizare, aplică privarea de dreptul special de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 1 an ca sancțiune complementară. Punctele de penalizare se anulează la expirarea termenului de 6 luni de la data constatării contravenției pentru care au fost aplicate sau de la data privării, prin hotărâre judecătorească, de dreptul de a conduce vehicule.

Infracțiuni la regimul circulației rutiere pe fondul consumului de alcool la volan

Conform prevederilor articolului 264¹ din Codul penal, conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe reprezintă infracțiune, fiind definită, după

cum urmează:

- (1) conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani;
- (2) predarea cu bună știință a conducerii mijlocului de transport către o persoană care se află în stare de ebrietate, dacă această acțiune a provocat urmările indicate în art.264, se pedepsește cu amendă în mărime de la 450 la 550 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani;
- (3) refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 650 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani;
- (4) acțiunile prevăzute în alin.(1) - (3), săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 700 la 800 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an.

1.2.2. Prevederi specifice probațiunii

Programul „Drink & Drive” poate fi aplicat persoanelor înregistrate în evidența serviciilor de probațiune față de care s-a dispus: suspendarea condiționată a executării pedepsei, privarea de dreptul de a conduce vehicule, munca neremunerată în folosul comunității, liberarea de pedeapsă sau liberarea condiționată, respectiv, înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264 Cod penal al Republicii Moldova. Vom analiza în ceea ce urmează fiecare dintre aceste instituții juridice.

Pedeapsa privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate

Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvârșirea infracțiunii.

Privarea de dreptul de a conduce vehicule se aplică de instanța de judecată pe un termen de la o lună la 5 ani, iar în cazul săvârșirii unor contravenții la regulamentul circulației rutiere, pe un termen de la 6 luni la un an.

Pedeapsa de privare a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate ori de a conduce vehicule se poate dispune ca pedeapsă principală sau ca pedeapsă complementară la pedeapsa sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității. La expirarea termenului de privare de dreptul de a conduce vehicule, persoana este repusă în acest drept.

Munca neremunerată în folosul comunității

Munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea condamnatului, în afara timpului serviciului de bază sau de studii, la muncă, determinată de autoritățile administrației publice locale. Munca neremunerată în folosul comunității se stabilește pe un termen de la 60 la 240 de ore și este executată de la 2 la 4 ore pe zi, iar în cazul condamnatului care nu este antrenat în activități de bază sau de studii, la solicitarea sau la acordul acestuia – până la 8 ore pe zi. Munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată numai în calitate de pedeapsă principală, iar în perioada de probă poate fi aplicată ca obligațiune.

Liberarea de pedeapsa penală

Prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărâre a instanței de judecată.

Liberarea de pedeapsa penală se poate efectua, printre altele, prin:

- a) condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei;
- b) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

Legislația penală în vigoare prevede și posibilitatea liberării condamnaților de pedeapsa penală numită. Aceasta înseamnă că dacă la momentul examinării cauzei în judecată persoana care a săvârșit o infracțiune a recunoscut vinovăția,

a reparat prejudiciul cauzat și nu mai prezintă pericol pentru societate, ea poate fi liberată de executarea reală, parțială sau totală a pedepsei pronunțate prin hotărârea instanței de judecată.

Liberarea de pedeapsa penală se aplică numai de către instanța de judecată și numai față de acele persoane care dau dovadă de corectare și reeducare. Deci, persoanei i se determină o anumită pedeapsă reală și totodată ea este liberată de executarea ei.

Condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei

În situația în care, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, se poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de câțiva în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente (Serviciul de probațiune). Termenul de probă se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 la 5 ani, instanța de judecată dând posibilitatea reală vinovatului să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind o nouă infracțiune. În caz de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pot fi stabilite pedepse complementare, de exemplu, privarea de dreptul de a conduce un vehicul.

Aplicând condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat:

- a) să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent;
- b) să nu frecventeze anumite locuri;
- c) să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau boală venerică;
- c¹) să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent;
- d) să acorde o susținere materială familiei victimei;

- e) să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță;
- f) să participe la programe probaționale;
- g) să presteze muncă neremunerată în folosul comunității;
- h) să fie supus monitorizării electronice.

Pe perioada termenului de probă, instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, poate anula, în întregime sau parțial, obligațiile stabilite anterior condamnatului ori poate adăuga altele noi.

În situația în care, după expirarea a cel puțin jumătate din termenul de probă, condamnatul cu suspendarea condiționată a executării pedepsei a avut o comportare corectă și exemplară, instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la anularea condamnării și stingerea antecedentelor penale.

În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în decursul termenului de probă, încalcă în mod sistematic obligațiile stabilite sau ordinea publică, fiind supus răspunderii administrative, instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și la trimiterea condamnatului pentru a executa pedeapsa stabilită prin hotărârea instanței de judecată. Se consideră sistematică săvârșirea de trei și mai multe ori a unor încălcări ale obligațiilor stabilite sau ale ordinii publice.

Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen

Persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, care au reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care sunt condamnate, li se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute de lege în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.

Pornind de la condițiile concrete și luând în considerare persoana condam-

natului la aplicarea măsurii enunțate, instanța de judecată îl poate constrânge pe condamnat să îndeplinească anumite obligațiuni în termenul de pedeapsă rămas neexecutat, și anume:

- a) să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent;
- b) să nu frecventeze anumite locuri;
- c) să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică;
- c¹) să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent;
- d) să acorde o susținere materială familiei victimei;
- e) să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță;
- f) să participe la programe probaționale;
- g) să presteze muncă neremunerată în folosul comunității;
- h) să fie supus monitorizării electronice.

Înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă

În privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, instanța de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, de la pedeapsa complementară. Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă.

2. Liniile principale ale programului „Drink & Drive”

Conducerea vehiculului sub influența alcoolului este întotdeauna considerată ca fiind un comportament de conducere periculoasă. Este cunoscut faptul că majoritatea șoferilor care au fost prinși în trafic de către poliție, până la acest arest, obișnuiau să conducă sub influența alcoolului. În aceste cazuri, putem vorbi de un comportament problematic de conducere. Programul „Drink & Drive” se axează pe instruirea conducătorilor auto observați în trafic cu o conducere problematică. Scopul final al programului constă în stabilirea unei schimbări a comportamentului beneficiarilor, prin care aceștia nu vor mai conduce în viitor sub influența alcoolului.

Programul „Drink & Drive” este implementat de Serviciul de probațiune din Republica Moldova pentru prevenirea infractorilor de recidivă și, de asemenea, pentru îmbunătățirea siguranței traficului la nivel național. De fapt, programul are drept scop reducerea numărului de victime în trafic din cauza conducerii sub influența alcoolului.

Programul „Drink & Drive” produce o serie de schimbări la nivel cognitiv și comportamental, care susțin îmbunătățirea abilităților persoanelor care au condus în stare de ebrietate, astfel reducând riscul de apariție a comportamentului periculos. Un avantaj important al programului este faptul că beneficiarii acestuia au un contact prelungit cu consilierii de probațiune și acest lucru le oferă o oportunitate de a-i sprijini pe termen lung în eforturile lor de a demonstra un comportament rutier în condiții de siguranță.

Beneficiarii de multe ori s-au dovedit a fi indiferenți față de intervențiile și condamnările penale (anterioare). Grupul-țintă va fi relativ „greu”; comportamentul de multe ori pare a fi un mod de viață ce se caracterizează printr-o conduită de risc multiplu. Se preconizează că beneficiarul tinde să aibă mai mult un comportament amenințător pentru sănătate, cum ar fi consumul exagerat de alcool și fumatul. De asemenea, se presupune că beneficiarii probabil vor fi conducători auto habituali.

2.1 Obiective pentru schimbarea comportamentală

Cunoștințele

Cunoștințele relevante reprezintă o primă condiție necesară pentru obținerea schimbării comportamentale. În mod evident, membrii grupului-țintă sunt mai puțin conștienți de diversele efecte pe care alcoolul le are asupra capacității lor de a conduce autovehicule. În special, alcoolul afectează capacitatea de conducere, însă consumul de alcool are de asemenea mai multe efecte generale. Efectul alcoolului reprezintă o problemă majoră. Negarea impactului pe care alcoolul îl are asupra propriilor abilități de conducere reprezintă un aspect important.

Așteptări privind rezultatele comportamentului

Toată lumea are așteptări în privința rezultatelor pe care le va avea abordarea unui anumit comportament. Avantajele și dezavantajele preconizate sunt denumite așteptări de rezultate directe și pot fi privite drept percepții raționale și iraționale care influențează semnificativ și determină atitudinile legate de conducerea sub influența alcoolului. Așteptarea de rezultat direct reprezintă evaluarea riscurilor pe care acestea le comportă. Riscul estimat este compus dintr-o evaluare de risc a anumitor consecințe (negative) și din gravitatea acestora. Când sunt evaluate riscurile, acestea pot să inhibe comportamentul. Dacă riscurile sunt subestimate sau negate, acestea își vor pierde capacitatea inhibitoare. Influențarea acestor așteptări de rezultat direct este o parte importantă din programul „Drink & Drive”.

Printre exemplele de evaluare a riscurilor, se numără:

- riscul de a fi prinși de poliție când conduc sub influența alcoolului;
- gravitatea consecințelor unei condamnări;
- riscul sporit de accidente rutiere și gravitatea consecințelor unui astfel de accident;
- consecințele accidentelor rutiere soldate cu victime/pagube materiale cauzate de conducerea sub influența alcoolului;
- răspunderea personală pentru consecințele (negative) ale accidentelor cauzate de consumul de alcool.

Influența socială

Mediul social al beneficiarului poate influența direct, în mod pozitiv sau ne-

gativ, comportamentul acestuia. Măsura în care influența socială este importantă depinde în mare parte cât de sensibilă și cât de concentrată este o persoană privind propriul mediu. Chiar dacă numeroși beneficiari declară că nu se lasă influențați de alte persoane, tot aceștia afirmă că se simt stânjeniți dacă nu beau în prezența altor persoane care consumă alcool. Motivele sociale joacă într-adevăr un rol important și o mai bună înțelegere a acestei influențe, reprezentând o componentă importantă a programului „Drink & Drive”.

Eficiența personală

Procesul de atribuire este foarte important pentru eficiența personală. Dacă o persoană tinde să considere condițiile externe ca fiind cauza propriului comportament, acea persoană va fi cu atât mai susceptibilă să aibă o eficiență personală scăzută. O eficiență personală scăzută împiedică însușirea unui comportament responsabil. Pe baza cunoștințelor, o persoană poate să aibă așteptări negative în legătură cu posibilele rezultate și să sfideze presiunea mediului social, fiind astfel motivată și să aibă intenția de a nu conduce după ce a consumat alcool. Însă, este posibil ca o astfel de persoană să nu aibă nicio abilitate sau să aibă abilități insuficiente pentru a-și pune în practică intenția.

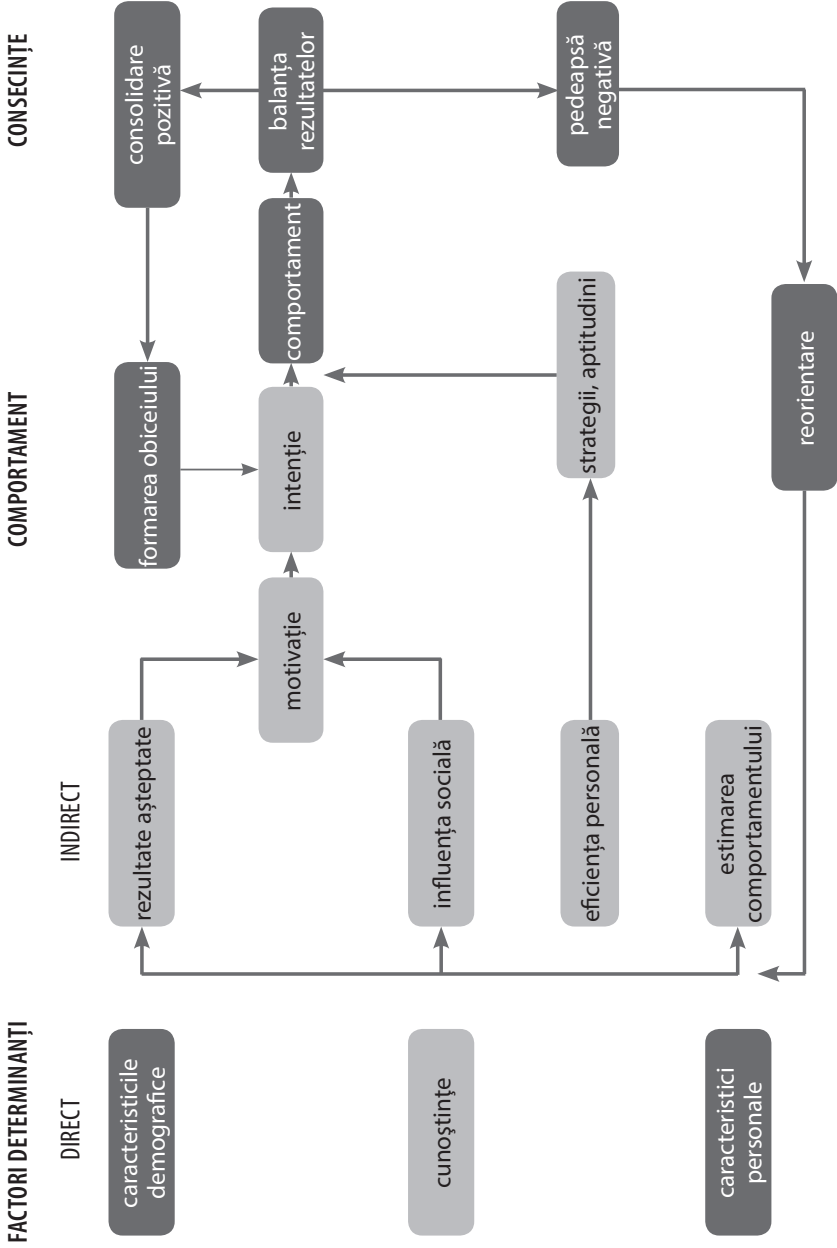
Eficiența personală înseamnă, în principal, strategii și abilități în:

- prevenirea condusului sub influența alcoolului;
- prevenirea consumului de alcool înainte de a urca la volan.

Comportamentul habitual

Pentru beneficiarii programului „Drink & Drive”, conducerea sub influența alcoolului a devenit, în mare parte, un comportament habitual. Acesta se referă la câteva obiceiuri, în special, obiceiuri privind consumul de alcool și privind condusul. Aceștia nu își iau foarte mult în serios comportamentul până când nu are loc un eveniment, precum un accident sau cercetarea penală a unei persoane din cauza consumului de alcool la volan. În aceste momente, are loc un feedback negativ, iar beneficiarii își vor regândi (în mare parte) comportamentul. În funcție de gravitatea șocului produs, beneficiarul se poate reorienta și își poate modifica așteptările. Dar cel mai adesea, totul va rămâne la fel. Pentru programul „Drink & Drive” acest comportament adânc înrădăcinat este un aspect important. Fără o înțelegere a modelului și a automatismului cu care se stabilește comportamentul, o schimbare de comportament este extrem de dificilă.

Teoria comportamentului planificat

2.2 Obiectivele educaționale ale programului „Drink & Drive”

Principalul obiectiv al programului „Drink & Drive” îl reprezintă schimbarea de comportament al fiecărui beneficiar în parte. Realizarea acestui obiectiv va avea loc treptat, astfel încât se impune să distingem între mai multe (sub) obiective educaționale. Aceste obiective pot fi considerate drept condiții necesare pentru a ajunge la o schimbare comportamentală.

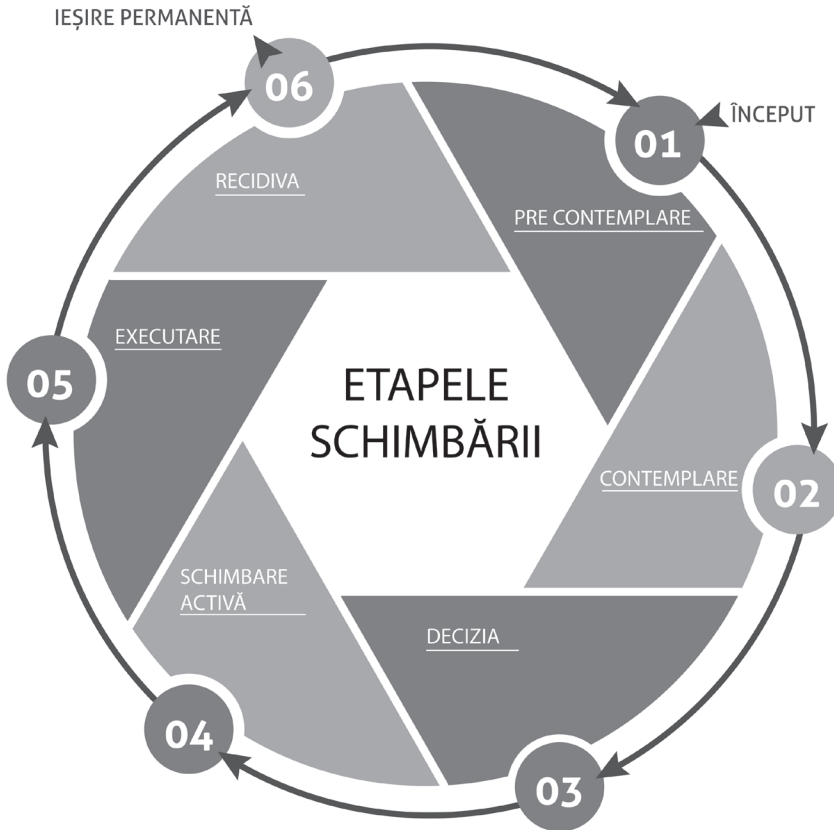
Următoarele obiective educaționale pot fi formulate astfel:

- dezvoltarea cunoașterii condiționale și înțelegerea diferitor factori referitori la conducerea sub influența alcoolului (reorientare cognitivă);
- dezvoltarea unei conștientizări relevante la nivel social a problemelor sociale și personale în cazul conducerii sub influența alcoolului (reorientare afectivă);
- dezvoltarea abilităților referitoare la măsurile pe care o persoană le poate lua pentru a evita situațiile problematice și pentru rezolvarea acestora pe cont propriu (extinderea repertoriului comportamental).

În vederea schimbării comportamentale, se pune accentul pe o reorientare cognitivă (cunoaștere, percepții greșite despre posibilele rezultate directe ale comportamentului), pe o reorientare afectivă (implicare personală, responsabilitate și conștientizare a problemelor) sau pe o lărgire a repertoriului comportamental (eficiență personală și alternative comportamentale).

2.3 Principiile teoretice și metodologice ale programului „Drink & Drive”

Având în vedere faptul ca programul „Drink & Drive” își propune realizarea schimbării comportamentale, trebuie abordați factorii care au un rol dominant în conduită. Acești factori, probabil, vor cauza un comportament nedorit sau, dimpotrivă, vor împiedica comportamentul dorit. În vederea schițării factorilor care influențează comportamentul, în cadrul dezvoltării stadiilor trainingului trebuie să utilizăm modelul „ASE” (atitudine/influență socială/eficiență personală), care reprezintă o elaborare incipientă a modelului dezvoltat de Fishbein & Ajzen. Conform acestui model, comportamentul este în mare parte determinat de intenția de a se comporta, care la rândul său este determinată de propria eficacitate.

Măsura în care fiecare determinant joacă un rol depinde de stadiul schimbării în care se află fiecare individ din grupul-țintă.

Prochaska & DiClemente

Din acest punct de vedere, modelul „*ciclul schimbării*” dezvoltat de Prochaska și DiClemente este relevant. Această teorie se bazează pe faptul că, în cazul schimbării comportamentale, oamenii parcurg următoarele stadii motivaționale:

- în stadiul *precontemplării*, persoana nu ia încă în calcul să-și schimbe comportamentul;
- în stadiul *contemplării*, persoana nu și-a schimbat încă conduita, dar analizează această posibilitate;
- în acest stadiu, persoana își formează considerații ce conduc la *decizie*;

- în stadiul **acțiunii**, persoana încearcă în mod activ să-și schimbe comportamentul;
- când conduita s-a schimbat, persoana este capabilă să mențină acest comportament cu succes (forțare/constrângere) sau poate să **decadă/revină** la conduita anterioară. Atenție: există o largă varietate de elemente „motivante” și „nemotivante”. Un participant este posibil să nege vreo problemă, al doilea se poate îndoi asupra necesității schimbării, al treilea este hotărât să nu conducă atunci când se află sub influența alcoolului și un altul poate spune că vrea să se oprească să conducă atunci când se află sub influența alcoolului, dar nu știe cum să facă acest lucru etc. Motivația se manifestă în diferite forme și grade și este foarte important ca formatorul să evalueze corect în ce stadiu se află fiecare participant în timpul programului. Din acest punct de vedere, beneficiarul trebuie să fie mai motivat. Aceasta înseamnă că orice intervenție trebuie să se potrivească situației. Cei patru factori motivaționali sunt: cunoașterea/conștientizarea problemelor, interesul, respectul de sine și eficiența personală. Cu alte cuvinte, aceasta înseamnă:

Precontemplarea

În acest prim stadiu, beneficiarul este conștient de faptul că există o problemă, dar nu vede nevoia de schimbare a conduitei. Comportamentul adesea este determinat de obiceiuri înrădăcinate. Dacă nu au existat sau au fost doar câteva confruntări cu consecințe ale condusului sub influența alcoolului, „profitul” comportamentului obișnuit rămâne intact. Alții, pe de altă parte, constată că există o problemă, de exemplu: partenerul, patronul, autoritățile etc. Intervențiile adecvate sunt:

- atragerea atenției, într-o modalitate pozitivă, asupra problemei conducerii sub influența alcoolului;
- promovarea și acceptarea informațiilor despre alcool și consecințele consumului la volan;
- creșterea gradului de respect personal.

Contemplarea

La acest stadiu beneficiarul realizează că este posibil să existe probleme. Balanța cost-beneficiu a fost „perturbată”. Îndoielile/dubiile s-au instalat, spre exemplu, din cauza confruntării cu consecințele negative ale cercetării penale.

Totuși, aceasta nu înseamnă că el/ea a realizat ce posibilități există să-și schimbe comportamentul. Există o mică „preocupare” pentru propriul comportament. Este foarte important să oferi beneficiarului mai multe informații sau să semnalezi tratamentul alternativ. În acest fel formatorul îl ajută pe beneficiar să-și facă bilanțul pentru a fi în stare să ia o decizie bine întemeiată/argumentată. Intervențiile adecvate/potrivite ar fi:

- reducerea „ispitei” de a conduce sub influența alcoolului;
- mărirea/creșterea posibilităților și a interesului pentru conducerea în siguranță;
- confirmarea/întărirea eficienței personale a beneficiarului în vederea creșterii încrederii acestuia în propriile oportunități de schimbare;
- creșterea „îngrijorării” beneficiarului;
- evocarea disonanței cognitive.

Decizia

În cadrul acestei etape, beneficiarul se gândește în mod activ dacă trebuie să-și schimbe sau nu comportamentul nedorit. Odată ce s-a decis să-l schimbe, este necesar să caute modalitatea care i se potrivește acestuia (beneficiarului). Intervențiile adecvate ar fi:

- susținerea beneficiarului în înțelegerea necesității de a conduce în siguranță;
- susținerea beneficiarului în luarea deciziei referitoare la modalitatea în care vrea să realizeze schimbarea (conducerea în siguranță).

Schimbarea activă

Aceasta este faza schimbării efective a comportamentului. Beneficiarul încearcă în mod activ să-și schimbe conduita. Printre alte lucruri, acesta va trebui să-și ia angajamentul atât cu sine, cât și cu mediul social, în vederea prevenirii/evitării conducerii sub influența alcoolului. Fezabilitatea (acceptarea/adaptarea socială, dependența de alcool) joacă un rol crucial aici. Aceasta nu înseamnă că în cadrul acestui stadiu beneficiarul nu va mai manifesta niciodată comportamentul nedorit. Cineva care întradevăr se schimbă, de obicei are „urcușuri” și „coboarășuri”. Intervenția adecvată este susținerea beneficiarului în obținerea schimbărilor pe care acesta vrea să le atingă.

Menținerea

Beneficiarul încearcă să mențină schimbările realizate până în prezent. Acesta încearcă să evite revenirea la „vechiul obicei”, acum conduită nedorită. Participanții pot rămâne în acest stadiu pentru mult timp, cel puțin 6 luni. Totuși, dacă îngrijorarea pentru o posibilă recădere dispare, beneficiarul nu se mai identifică cu conduita anterioară. În acest stadiu, noul comportament se va permanentiza.

Intervenția adecvată constă în susținerea beneficiarului în menținerea conduitei sale schimbate.

Recăderea

Este posibil ca „recăderea” să nu aibă loc. În cazul în care s-a produs, este important modul în care beneficiarul va gestiona „recăderea”. Așa cum s-a menționat anterior, este important ca formatorul să direcționeze intervenția sa, atât cât este posibil, spre beneficiar (individual), în caz contrar va apare o neconcordanță între planificarea anterioară programului și conținutul acestuia, pe de o parte, și diferențele comune/mutuale aferente stadiilor participanților, pe de altă parte. Prin urmare, formatorul poate pe nedrept să se concentreze îndeosebi asupra intervențiilor care, de fapt, sunt adaptate stadiului schimbării active (acțiunii). Deci, formatorii trebuie să rămână observatori!

2.4 Metodele utilizate

Metode didactice

La implementarea programului „Drink & Drive” sunt aplicate următoarele patru metode:

A. Intervievarea motivațională

Pe parcursul întregului program, formatorul folosește metodologia de intervievare motivațională. Intervievarea motivațională este destinată să acorde ajutor participanților la indentificarea comportamentului lor riscant și să-i motiveze să-și schimbe comportamentul. Intervievarea motivațională se bazează pe patru principii de bază:

- exprimarea empatiei (pentru acceptarea reciprocă);

- dezvoltarea discrepantei (se concentrează asupra ambivalenței participantului la schimbarea comportamentului);
- pentru a se deplasa cu rezistență (atunci când un participant dă dovadă de rezistență), aceasta ar putea indica o (problemă cu) schimbare internă a comportamentului;
- sprijinirea eficienței personale (participantul este responsabil și formatorul îl susține);

B. Învățarea/predarea

Formatorul vorbește, participanții având, în principal, un rol pasiv, ei ascultă și asimilează cunoștințele. Manualul conține și explică informațiile. Predarea este cea mai potrivită pentru:

- transmiterea orală a unor informații noi pe care participanții încă nu le posedă;
- interesarea participanților de un anumit subiect;
- furnizarea explicațiilor pentru executarea unui ordin;
- oferirea unei clarificări sau a informațiilor adiționale pe lângă cele scrise;
- rezumarea sau repetarea problemelor, spre exemplu, care au fost abordate într-o altă sesiune sau într-o altă componentă a programului.

În cazul în care este aplicată metoda de predare, participanții trebuie să aibă abilitatea de a asculta, limbajul și conceptele utilizate trebuie să fie clare pentru participanți, iar informațiile trebuie să fie coerente;

C. Conversația de învățare educațională

Formatorul și participanții realizează un interviu structurat. Prin această metodă, formatorul oferă participanților, pas cu pas, anumite cunoștințe. Participanții au un rol activ în cadrul acestor ședințe.

Conversația de învățare educațională este potrivită pentru:

- actualizarea cunoștințelor;
- extinderea și aprofundarea cunoștințelor;
- căutarea unor soluții și aplicații;
- analiza problemelor.

Dacă se folosește această metodă, atunci ar trebui să existe și dorința de a intra în interacțiune unii cu alții, iar conversația va avea loc în mod echitabil între participanți;

D. Sarcini

Participanții realizează sarcini individuale, independente sau de grup, oferite de către formator. Sarcinile sunt potrivite pentru:

- o mare varietate de obiective de învățare, astfel încât să fie posibilă utilizarea acestora pentru mai multe elemente ale programului;
- aprofundarea și extinderea cunoștințelor, înțelegerii și abilităților, inclusiv de învățare.

În cazul în care se aplică această metodă, participanții ar trebui să fie dispuși să coopereze pe principii egale, iar sarcina trebuie să fie clară pentru toți;

E. Discuții în grup

Formatorul și participanții realizează între ei o discuție de formare a opiniei sau de soluționare a problemelor cu privire la un anumit subiect. Participanții se vor întreba: acest lucru este aplicabil; mi se potrivește acest lucru?

Discuțiile de grup sunt potrivite pentru:

- realizarea unor obiective mai majore (afective, sociale, cognitive);
- formarea opiniilor, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor.

Condițiile pentru aplicarea acestei metode necesită: un mediu deschis și sigur, subiectul conversației trebuie să fie abordabil astfel încât să fie posibilă exprimarea diferitor puncte de vedere;

F. Jocul de rol

Jocul unui rol este folosit atunci când anumite abilități trebuie să fie aplicate în practică, spre exemplu:

- cum să te abții de la consumul de alcool, în cazul în care participantul trebuie să conducă mașina (abordarea presiunilor sociale);
- cum să faci față unei conversații dificile etc.

Condițiile pentru aplicarea acestei metode sunt: acordarea unor instrucții-

uni clare și precise din partea formatorului, deschiderea participanților de a le aplica.

2.5 Aspecte organizatorice

În vederea facilitării activităților organizatorice în aplicarea programului „Drink & Drive”, este util să se țină cont de următoarele categorii.

PERSONALUL ANTRENAT

Categoriile de personal implicate în derularea programului „Drink & Drive” sunt: coordonatorul de program desemnat la nivelul INP; grupul de formatori care va asigura supervizarea/va oferi consultare pentru aplicarea programului; grupul de implementare a programului „Drink & Drive” – consilierii de probațiune care au urmat cursul de formare în acest scop; voluntarii, alți consilieri care pot sprijini aplicarea programului prin activități conexe; specialiștii cooptați care pot oferi sprijin punctual în derularea programului – psihologi, consilieri adicție, medici, lucrători din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare (INP) etc.

Este necesar ca formatorii să dețină competențele necesare (abilități, calități personale, cunoștințe), care să faciliteze aplicarea programului.

INFORMAȚII OFERITE

Informațiile utilizate pentru implementarea programului „Drink & Drive” vor fi selectate în funcție de destinația acestora: promovarea programului în serviciile de probațiune, în sistemul judiciar (magistrați, conducerea instanțelor), la nivelul partenerilor/angajaților serviciilor de probațiune, în mass-media; asigurarea materialelor informative necesare implementării programului (Manualul trainerilor, caietul de lucru al beneficiarului).

ORGANIZAREA

Proiectul implică următoarele aspecte organizatorice: actualizarea statisticilor privind sentințele de supraveghere a persoanelor care au comis infracțiuni pe fondul consumului de alcool; stabilirea priorităților în aplicarea programului (beneficiarii care au sau nu obligații aferente impuse de instanțe); identificarea resurselor în cadrul serviciilor de probațiune și în comunitate; încheierea parteneriatelor strategice; aplicarea, monitorizarea și evaluarea aplicării programu-

lui, cu promovarea rezultatelor obținute.

ASPECTUL FINANCIAR

Aplicarea programului ar putea implica și aspecte de ordin financiar privind: realizarea materialelor de promovare (pliante); derularea efectivă a programului – dacă se impun cheltuieli pentru asigurarea pauzelor/sesiunile programului sau întâlnirilor de lucru cu magistrații, obținerea materialelor audio-video etc.; evaluarea programului din perspectiva formatorilor prin realizarea unor întruniri de supervizare/intervizare între formatori după o perioadă de aplicare (de 1-2 ani), urmând să fie aduse îmbunătățiri/modificări programului dacă este cazul; retipărirea materialelor informative aferente programului revizuit.

Beneficiarii programului vor suporta cheltuielile de transport până la locația unde se vor desfășura ședințele.

2.6 Rolul și poziția formatorului

Sarcini

O sarcină importantă a formatorului este să motiveze, să stimuleze și să antreneze beneficiarii/participanții.

Programul „Drink & Drive” reclamă din partea beneficiarilor o participare activă și dorința de restabilire/reorganizare personală. Pentru aceasta este nevoie să se creeze condiții sigure. Pe parcursul fazei inițiale, siguranța și încrederea joacă un rol major. Buna funcționare a unui grup de lucru mic depinde, în mare măsură, de climatul pe care formatorul este capabil să-l creeze. Este posibil ca grupul să rămână pasiv și în așteptare, ori beneficiarii nu doresc să-și exprime opinia personală, uneori și din cauza faptului că le este teamă să vorbească deschis. O sarcină importantă care îi revine formatorului este de a orienta procesul de formare în așa fel încât grupul de beneficiari să-și realizeze îndatoririle în cadrul programului.

Responsabilități

Formatorul este responsabil de:

- crearea unor condiții adecvate de învățare pentru implementarea cu succes a programului;

- dirijarea și monitorizarea procesului în vederea creării unui mediu sigur în cadrul programului;
- antrenarea fiecărui beneficiar să se expună deschis și să aibă o participare egală cu a celorlalți participanți ai programului.

Rolul și poziția

Formatorul:

- deține o poziție care este total diferită de cea a beneficiarului. Atenția, aprecierea, convingerile formatorului sunt evaluate diferit decât ale celorlalți beneficiari. Formatorul nu trebuie să încerce să fie un membru al grupului;
- este atent în furnizarea propriilor opinii și determină beneficiarii să-și exprime părerea în mod adecvat și responsabil;
- realizează un echilibru (balanță) între rolul activ și de „background”. O atitudine prea pasivă creează un grup „în așteptare/expectativă” și o manieră prea activă creează un grup pasiv și apatic. Acest lucru nu este singura dualitate pe care formatorul trebuie să o facă. În atitudinea și acțiunile lui, el trebuie să găsească un echilibru între confruntările beneficiarilor și asigurarea securității lor. Aceasta necesită un grad de flexibilitate și abilitate de a improviza, dar de asemenea sensibilitate la semnalele din grup.

Sarcini și activități principale

Formatorul:

- se asigură că toată lumea este implicată, chiar și atunci când nu există suficient timp;
- este conștient de faptul că un beneficiar nu rămâne prea mult timp în afara procesului prin a nu spune nimic. Cu cât acest lucru durează mai mult, cu atât crește și pragul de a spune ceva;
- folosește un set de reguli clare cu privire la manierele și comportamentul în grup;
- are o atitudine structurată și sarcini precise. De la începutul programului

lui, agenda (programul) este realizată clar și formatorul explică la ce trebuie să se aștepte beneficiarii și care sunt regulile ce trebuie respectate. Înaintea fiecărei sesiuni a programului, acesta explică conținutul itemilor programului și cum sunt aceștia structurați în timp;

- oferă feedback periodic pe parcursul procesului, în vederea evitării conduitelor disfuncționale, prin încurajarea exprimării și prin referirea la reguli. Feedback-ul este cu atât mai eficient cu cât vizează comportamentul concret și specific și este formulat într-un limbaj clar, lipsit de ambiguitate. Întotdeauna este important să se ofere feedback-ul pozitiv înaintea celui negativ;
- intenționează să creeze un climat în care beneficiarii interacționează, își adresează întrebări reciproce etc.;
- încurajează acest model de interacțiune între beneficiari de la începutul până la sfârșitul programului. Dacă astfel de interacțiuni încep spontan la debut, formatorul ar trebui să se distanțeze de conversație, în scopul facilitării grupului de a realiza modelul de proprie interacțiune. Dacă există o interacțiune negativă la începutul programului, formatorul trebuie să intervină în mod direct.

3. Programul „Drink & Drive” (rezumat)

Programul „Drink & Drive” elaborat în cadrul proiectului „Drink & Drive Moldova” are ca scop sprijinirea beneficiarilor în separarea conducerii autovehiculului de consumul de alcool, contribuind la scăderea recidivei, reducerea numărului de victime și a prejudiciilor cauzate de accidentele rutiere și la creșterea gradului de siguranță rutieră.

Programul este structurat în 8 sesiuni: 4 individuale și 4 de grup, cu următorul conținut:

- **Sesiunea nr.1. *Să ne cunoaștem mai bine, pentru a ne schimba*** este o sesiune individuală preliminară, cu o durată de 60 minute, derulată în scopul cunoașterii beneficiarului, evaluării acestuia și informării cu privire la participarea la program;
- **Sesiunea nr.2. *Noi și Legea*** este o sesiune de grup cu o durată de 165 minute, realizată în scopul informării beneficiarilor cu privire la prevederile legale referitoare la consumul de alcool la volan;
- **Sesiunea nr.3. *Alcoolul – care este realitatea?*** este o sesiune de grup care durează aproximativ 210-220 minute, organizată în scopul conștientizării de către beneficiari a efectelor negative ale consumului de alcool și a modului în care alcoolul influențează abilitățile de a conduce vehicule;
- **Sesiunea nr.4. *Alcoolul + Volanul = cocktail mortal*** – este o sesiune de grup cu o durată de 210 minute, desfășurată în scopul informării beneficiarilor cu privire la consecințele conducerii în stare de ebrietate și conștientizării acestora (în plan psihologic, social, familial, juridic). De asemenea, beneficiarul este sprijinit să-și dezvolte abilitățile de a rezista la influențele negative ale grupului de prieteni;
- **Sesiunea nr.5. *Motivația spre schimbare*** este o sesiune individuală, cu o durată de 60 minute, realizată în scopul consolidării informațiilor dobândite anterior, dar și creșterii motivației pentru schimbarea comportamentului problematic prin stabilirea aspectelor relevante/prioritare din viața beneficiarului;

- **Sesiunea nr.6.** *„Eu pot să consum la volan”* este o sesiune individuală cu o durată de 60 minute, care are drept scop identificarea situațiilor de risc care îl pot predispuce pe beneficiar la conducerea sub influența alcoolului, precum și elaborarea propriei strategii de evitare a alcoolului la volan;
- **Sesiunea nr.7.** *Cultura consumului de alcool* este ultima sesiune individuală, cu o durată de 60 minute, desfășurată în scopul identificării de către beneficiar a stilului de consum de alcool și conștientizării că orice mod al consumului de alcool poate determina un comportament riscant (condusul în stare de ebrietate);
- **Sesiunea nr.8.** *Pot să conduc fără se beau sau să beau fără să conduc* este ultima sesiune, fiind una de grup, cu o durată de 175 minute, organizată în scopul consolidării informațiilor obținute în sesiunile individuale, exersarea abilităților practicate în sesiunile precedente, precum și revizuirea și definitivarea unei strategii individuale pentru evitarea conducerii sub influența alcoolului.

Partea II

**STRUCTURA
PROGRAMULUI
DE REABILITARE**

„Drink & Drive”

Sesiunea nr.1 *(individuală, 60 minute)*

„Să ne cunoaștem mai bine, pentru a ne schimba”

OBIECTIVE:

- Participantul cunoaște scopul, conținutul și obiectivele programului;
- Participantul cunoaște condițiile de participare;
- Participantul recunoaște avantajele programului și devine motivat să participe;
- Formatorul cunoaște informația de bază și cauzele apariției fenomenului de conducere sub influența alcoolului de către participant;
- În baza informațiilor obținute, formatorul poate determina dacă participantul se încadrează în criteriile stabilite de a lua parte la program.

CONȚINUTUL:

La modul general, această parte a programului este susținută de formator prin discuții de cunoaștere și de motivare a beneficiarului. Este important ca nivelul de cunoștințe și înțelegere a vorbitorului cu privire la program să fie mult mai profund și extins, pentru a putea răspunde la eventualele întrebări, chiar dacă nu va prezenta în detaliu aceste informații. Conținutul prezentării poate include următoarele titluri:

- prezentarea (5-10 min.);
- identificarea și formularea problemei (10 min.); (Anexa nr.1);
- stabilirea cauzelor problemei (10-15 min.);
- identificarea nivelului de motivație (Anexa nr.4) pentru a determina la care stadiu este beneficiarul;
- prezentarea beneficiilor și consecințelor nerespectării regulilor aferente programului;
- enumerarea obiectivelor formatorului și sesiunilor programului, verificarea criteriilor de eligibilitate și a celor de excludere (15 min., Anexa nr.3).

Proceduri:

- formatorul și participanții fac cunoștință;
- se explică în general informația despre program și eliminarea percepți-

ilor greșite;

- formatorul își creează o imagine generală despre subiect prin acumularea informației din instrumentele de evaluare psihosocială, după caz, și cu alte materiale anexate la dosarul personal relevante cazului (caziere contravenționale/penale);
- subiectul ia cunoștință cu ceea ce trebuie să facă în cadrul programului;
- subiectul vorbește despre așteptările proprii și temerile cu privire la program;
- formatorul identifică nivelul de motivare a subiectului și poziția acestuia în cercul schimbării (aplicarea interviului motivațional);
- formatorul ia cunoștință cu datele demografice relevante;
- formatorul solicită beneficiarului să completeze angajamentul/acordul de participare la program (Anexa nr.2: Angajamentul în cazul persoanelor care sunt obligate să urmeze un program prin hotărârea instanței de judecată și Acordul în cazul persoanelor care solicită participarea la program);
- formatorul poate identifica contraindicațiile posibile de participare a subiectului la program. Criteriile de excludere sunt: prezumția că beneficiarul suferă de dependență de alcool; beneficiarul nu cunoaște bine limbajul folosit, are probleme psihice; manifestă trăsături care împiedică participarea într-un grup.

Metode utilizate: Interviul cu prezentarea/explicarea verbală.

Materiale: computer, hârtie, pix, creion, Anexele nr.1-4.

Justificare: în timpul interviului, mediatorul încearcă să-și creeze o părere despre gândurile și sentimentele participantului cu privire la comportamentul său (conducerea sub influența alcoolului). Participantul își exprimă opinia referitor la norma socială privind conducerea în stare de ebrietate. Mediatorul echipei încearcă să obțină o imagine privind originea și natura comportamentului problematic. Printr-un interviu deschis și echitabil formatorul încearcă să motiveze participantul la o participare constructivă în cadrul programului.

Sesiunea nr.2 *(de grup, 165 minute)*

„Noi și Legea”

SCOPUL ȘEDINȚEI: Informarea beneficiarilor despre cadrul legislativ în cazul conducerii în stare de ebrietate.

OBIECTIVELE ȘEDINȚEI:

- Să cunoască sancțiunile și pedepsele care pot surveni în cazul conducerii în stare de ebrietate;
- Sa cunoască consecințele condusului în stare de ebrietate.

SUPPORTUL TEHNIC AL ȘEDINȚEI:

- Computer, proiector, tablă flip-chart, 3 coli de hârtie A3, 3 marchere de diferite culori.

CONȚINUTUL ȘEDINȚEI:

2.1 Salutul. Introducerea în program. Stabilirea regulilor de grup – *(25 minute)*

Desfășurare: Formatorul salută participanții, după care face o introducere despre programul care urmează să fie aplicat.

Programul „Drink & Drive” este aplicat subiecților probațiunii care au comis infracțiuni și contravenții în stare de ebrietate la volan. Obiectivul principal al programului constă în prevenirea consumului de alcool la volan.

În continuare, formatorul stabilește regulile de grup. Acesta le scrie pe tabla de flip-chart, unde se vor păstra pe perioada tuturor ședințelor.

Drept reguli, pot fi indicate:

- respectarea și cooperarea reciprocă între participanții grupului;
- ascultarea și participarea activă;
- abordarea respectuoasă unul față de altul etc. (fiecare formator își va formula suplimentar regulile în funcție de grup).

2.2 Prezentarea participanților

Opțiunea 1. Conținutul – (30 minute)

Prezentarea începe de la formator; acesta își spune numele și două calități pozitive care îl reprezintă. În asemenea mod continuă prezentarea și beneficiarii.

- *Mă numesc „Z”. Mă reprezintă așa calități, cum ar fi optimismul și buna dispoziție.*

După aceasta continuă prezentarea și beneficiarii.

Opțiunea 2. Conținutul – (45 minute).

Prezentarea începe de la beneficiari, astfel fiecare se prezintă singur, relatând pe scurt istoria vieții sale, de exemplu, când s-a născut, dacă este căsătorit sau nu, este sau nu angajat în câmpul muncii și care sunt motivele și consecințele condamnării.

Astfel, se prezintă toți beneficiarii, după care formatorul încheie șirul prezentărilor.

Au fost descrise două metode de prezentare, pentru ca fiecare formator să-și aleagă opțiunea potrivită în funcție de grup.

2.3 Sesiunea educațională despre cadrul legislativ referitor la conducerea în stare de ebrietate – (60 minute)

Obiectivele sesiunii:

- Participanții cunosc sancțiunile și pedepsele în cazul conducerii în stare de ebrietate la volan;
- Participanții cunosc modul de executare a pedepselor aplicate în cazul conducerii în stare de ebrietate și consecințele neexecutării acestor pedepse.

Metodele sesiunii: Sesiune de învățare educațională, discuții în grup și conversație.

Materiale: PPT, calculator, proiector și alte materiale necesare pe care le poate folosi formatorul ca suport: Codul penal, Codul contravențional, Codul de executare.

Procedura: Această parte a ședinței este susținută de formator prin explicarea normelor legale, cu vizualizarea prezentării în PowerPoint (Anexa nr.5).

La această etapă este important ca nivelul de cunoștințe și înțelegere a vorbitorului cu privire la cadrul legislativ să fie cât mai clar, profund și extins, pentru ca cele expuse să fie înțelese de beneficiari.

Pe marginea celor expuse în prezentarea PowerPoint, beneficiarii pot adresa întrebări, la care ulterior formatorul vine cu explicațiile necesare.

Pauză/pauză de cafea – (15 minute)

2.4 Consolidarea cunoștințelor cu privire la cadrul legislativ –

(30 minute)

Obiective:

- Participanții pot numi 3 sancțiuni și 3 penalități ca urmare a conducerii sub influența alcoolului;
- Participanții pot indica procedura de executare pentru munca în folosul comunității, privarea de dreptul de a conduce orice mijloc de transport și perioada de probă;
- Participanții cunosc consecințele neexecutării muncii neremunerată în folosul comunității, privarea de dreptul de a conduce orice mijloc de transport și perioada de probă.

Metode: lucrul în grup, descrierea.

Materiale: 3 coli de hârtie, 3 marchere.

Procedura: Grupul de beneficiari se împarte în 3 subgrupuri.

Fiecărui subgrup i se atribuie o însărcinare:

Subgrupul nr.1: să indice 3 sancțiuni și 3 pedepse care pot surveni în cazul conducerii în stare de ebrietate;

Subgrupul nr.2: să indice modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, privarea de a conduce mijloace de transport și termenul de probă;

Subgrupul nr.3: să indice consecințele survenite în caz de neexecutare a pedepselor sub formă de muncă neremunerată, privarea de a conduce mijloace de transport și termenul de probă.

Timp pentru pregătirea participanților – (10 minute).

Fiecare grup alege un lider pentru expunerea informației. Liderul grupului expune informația.

Pentru expunere se acordă câte **5 minute** pentru fiecare subgrup.

Justificare: În cadrul acestei prime sesiuni de grup se asimilează informațiile despre legislația Republicii Moldova privind: conducerea vehiculului în stare de ebrietate; consecințele care survin în urma consumului de alcool la volan din punct de vedere legislativ.

Cunoașterea legislației poate ajuta beneficiarul să depășească viciul de a se urca la volan în stare de ebrietate, astfel diminuând riscul de recidivă în rândurile beneficiarilor.

2.5 Tema pentru acasă „Evidența consumului de alcool timp de o săptămână” – (5 minute)

Conținutul: Formatorul explică beneficiarilor să stabilească pe cât este posibil, timp de o săptămână, frecvența și cantitatea de alcool consumată. Acest lucru este important pentru ca fiecare să vadă în ce perioadă a zilei ce cantitate aproximativă de alcool consumă, pentru că consumul frecvent în cantități excesive este o situație de risc care poate influența negativ viața.

Formatorul îndeamnă beneficiarii să facă notițe în tabel (Anexa nr.6) cu privire la perioada zilei și cantitatea de alcool consumată timp de o săptămână. Informațiile din acest tabel vor rămâne confidențiale.

2.6 Concluziile ședinței – (10 minute)

Astfel, formatorul la final face concluzii cu privire la ședința organizată.

Acesta apreciază lucrul în grup al beneficiarilor, laudă activitatea lor, încurajându-i pentru a putea facilita ulterior lucrul cu aceștia. Le reamintește data următoarei întâlniri.

Sesiunea nr.3 (de grup 2, 210-220 minute)

„Alcoolul – care este realitatea?”

SCOPUL ȘEDINȚEI: Dezvoltarea abilităților sociale și crearea unei predispoziții pentru activitatea pe parcursul sesiunii.

3.1 Salutul (15-20 minute)

Procedura: În prezenta sesiune formatorul încearcă să creeze o atmosferă favorabilă de lucru. Formatorul salută grupul de participanți, manifestând bună dispoziție și amabilitate față de grup. Apoi adresează întrebări participanților: dacă au neclarități ce țin de program; dacă au avut schimbări importante; sau cum sunt predispuși pentru activitățile ce urmează a fi efectuate pe parcursul sesiunilor etc.

Următorul pas constă în organizarea unui joc de „dezgheț” cu sloganul „Spune-mi numele colegului tău”.

Astfel, participanții sunt rugați să se aranjeze în formă de cerc, pe scaune și formatorul, începând primul, spune prenumele persoanei care se află în partea dreaptă a sa, acela, la rândul său, continuă jocul, comunicând prenumele colegului de grup ș.a.m.d. Activitatea se încheie la formatorul care a început jocul.

Apoi, formatorul informează participanții despre genericul sesiunii, urmând activitatea ulterioară.

Durata activității va depinde de atenția și interesul participanților, deoarece importanța primordială o au calitatea interacțiunii și starea de bine a participanților.

Justificare: Crearea unei atmosfere de grup, care să favorizeze o comunicare deschisă și predispunerea spre implicarea mai activă a participanților în cadrul sesiunii respective.

Metode: jocul energizant, conversația, explicația.

Materiale: nu sunt necesare.

3.2 Recapitularea Sesiunii nr.2 și tema pentru acasă (45 minute)

Scopul activității: Conștientizarea de către participanți că nu există consum de alcool fără consecințe negative și stimularea interesului pentru participare.

Obiective:

- Participantul poate enumera cunoștințele sale privind consumul de alcool;
- Participantul este interesat să participe la această sesiune.

Conținut: Formatorul întreabă participanții tema pentru acasă, apoi urmează recapitularea sesiunii precedente printr-un joc energizant, „*Nu vreau să mă laud, dar de la sesiunea precedentă cunosc: ...*”.

Formatorul îndrumă și încurajează participanții să participe în cadrul activității. Participanții, la rândul lor, încearcă să-și manifeste abilitățile de însușire și cunoaștere.

Proceduri: Formatorul întreabă participanții tema pentru acasă „Evidența consumului de alcool timp de o săptămână”, îndrumându-i ca fiecare să comunice frecvența și cantitatea de alcool consumată pe parcursul săptămânii, acordându-le totodată întrebări de reper din Anexa nr.7 și încurajându-i pentru succesele sau încercările realizate prin stickere cu înscrierile: Bravo, Super etc.

Apoi, va urma recapitularea sesiunii precedente, care se va realiza printr-un joc energizant cu mottoul: „*Nu vreau să mă laud, dar de la sesiunea precedentă cunosc: ...*”.

Formatorul indică pe tabla de flip-chart mottoul activității, iar participanții sunt rugați să se scoale în picioare și să rămână aranjați în cerc. Formatorul aruncă un obiect, de exemplu, o minge mică, unui participant la alegere. Cel care va prinde obiectul, va zice cuvintele: *Nu vreau să mă laud, dar de la sesiunea precedentă cunosc...*, enumerând informațiile pe care le-a reținut de la sesiunea precedentă. Jocul continuă cu o nouă rundă.

Justificare: Activitatea respectivă va stimula interesul participanților pentru recapitularea cunoștințelor și informațiilor de bază din sesiunea precedentă, permițându-le să-și aprofundeze singuri cunoștințele acumulate.

Metode utilizate: Jocul energizant, conversația, explicația, expunerea.

Materiale: Minge, stickere, tablă flip-chart, hârtie A3, 1 marcher.

3.3. Care sunt primele lucruri care vă vin în minte când vă gândiți la alcool? (25-30 minute)

Scopul activității: Conștientizarea efectelor negative ale alcoolului asupra organismului și asupra modului de viață.

Obiectivul activității: Identificarea efectelor consumului de alcool.

Conținutul: Formatorul scrie în mijlocul tablei de flip-chart, într-un cerc cu vântul „Alcool”. Participanții sunt rugați să stabilească efectele pozitive și negative ale consumului de alcool, argumentând răspunsurile care vor fi scrise și ele pe tablă (Anexa nr.8).

Formatorul sesiunii poate interveni în discuție folosindu-se de întrebări, precum cele care urmează sau poate îndruma discuția către aceste întrebări (Anexa nr.9).

Proceduri:

- Participanții se împart în două grupuri;
- Grupul 1 prezintă și susține cu argumente efectele pozitive ale alcoolului;
- Grupul 2 prezintă și susține cu argumente efectele negative ale alcoolului.

Justificare: Activitatea va permite participanților să înțeleagă și să găsească singuri efectele și riscurile consumului de alcool.

Metode utilizate: Lucrul în grup, conversația, observația, dezbateră, explicația, expunerea.

Materiale: tablă flip-chart, hârtie A3, marchere.

3.4. Pauză de cafea (15 minute)

3.5. Alcoolul – care este realitatea? (45 minute)

Scopul activității: Cunoașterea și analiza consecințelor consumului de alcool, a abilităților și a riscurilor de conducere în stare de ebrietate.

Obiectivele activității:

- Cunoașterea a două reacții ale organelor senzitive (văz, auz) și a celor motorice;
- Stabilirea a șapte efecte asupra comportamentului (agitare, stresat, lent etc.);

- Identificarea a cinci efecte negative asupra capacității de a conduce în stare de ebrietate;
- Conștientizarea de către participanți a riscului legat de consumul de alcool la volan;
- Cunoașterea cantității de alcool într-un pahar.

Conținutul activității: Formatorul pregătește documentul în programul PowerPoint (Anexa nr.10), apoi comunică participanților conținutul fiecărei file din prezentarea respectivă, exemplificând prin diferite cazuri cotidiene sau lămurind unele noțiuni folosite. Participanții ascultă activ și, la dorință, își fac unele notițe. La finele prezentării, formatorul adresează participanților unele întrebări de recapitulare sau oferă explicații suplimentare.

Justificare: Participanții vor fi informați despre efectele consumului de alcool și înțeleg pas cu pas consecințele consumului asupra organismului și a vieții în întregime.

Metode utilizate: conversația, vizionarea și analiza prezentării PowerPoint.

Materiale: calculator, proiector, prezentarea PowerPoint, caiete, pixuri.

3.6. Filmulețe educaționale despre consumul de alcool și abilitățile de conducere (50 minute)

Scopul activității: Vizionarea filmulețelor va permite exemplificarea situațiilor și efectelor de risc ale abuzului de alcool la volan.

Obiectivele activității:

- Analiza conținutului filmulețelor prezentate și descrierea comportamentelor dezirabile social;
- Discutarea abilităților de conducere în stare de ebrietate;
- Elaborarea unor sugestii eficiente de reducere a riscului în urma consumului de alcool.

Conținutul activității: Vizionarea și analiza filmulețelor prezentate de către formator, cu discutarea și identificarea în principal a abilităților de conducere a autovehiculelor în stare de ebrietate. Ca urmare a acestor procedee, fiecare participant în parte trebuie să poată să elaboreze unele sugestii eficiente de reducere a riscului în urma consumului de alcool.

Proceduri: Se pregătesc materialele audio-video și, înainte de vizionare, formatorul anunță titlul și obiectivele lecției, apoi face o scurtă introducere despre

conținutul tematic al fiecărui filmuleț în parte. Astfel, formatorul prezintă pentru vizualizare materialele video cu diferite tematici ce țin de consumul de alcool (Anexa nr.11). Apoi participanții, fiind grupați câte 3, sunt rugați să analizeze conținutul filmulețelor prezentate și să deducă care sunt consecințele consumului de alcool asupra abilității de conducere, elaborând unele sugestii eficiente de reducere a riscului în urma consumului de alcool. Răspunsurile sunt notate pe foi flip-chart și fiecare grup prezintă rezultatele. Formatorul oferă sprijin individual participanților în funcție de situațiile care intervin.

Justificare: Accentul se va pune pe procesul de cunoaștere, pe construirea relațiilor de cooperare, și nu pe competiție și produs. Astfel, activitatea reprezintă o formă de învățare în grup, prin interacțiune, astfel încât participanții să poată lucra împreună, urmând ca fiecare membru să-și îmbunătățească performanțele proprii și să contribuie la creșterea performanțelor celorlalți. Analiza filmulețelor prin cooperare facilitează învățarea reciprocă; formând abilități de a rezolva una și aceeași problemă, participanții pot explora o temă nouă sau pot genera idei și combinații noi.

Metode utilizate: Conversația, cooperarea, lucrul în echipă, vizionarea și analiza materialelor video, dezbateră, studiul de caz.

Materiale: Calculator, proiector, prezentare PowerPoint, materiale TV/DVD/video, tablă flip-chart, markere, conectarea la rețeaua de internet.

3.7. Discutarea concluziilor și temei pentru acasă (15 minute)

Scopul activității: Evaluarea cunoștințelor însușite și formularea concluziilor.

Obiectivul activității: Analiza cunoștințelor acumulate în timpul sesiunii.

Conținutul activității: Formatorul concluzionează faptul că alcoolul are efecte negative asupra organismului uman și a vieții sale de zi cu zi, oferindu-le participanților întrebări de încurajare (de exemplu: Ce ați aflat nou și interesant pentru Dvs.?. Cum v-ați simțit?. Ce gânduri noi v-au apărut? etc.), iar participanții răspund la întrebări.

Apoi, formatorul oferă participanților tema pentru acasă: compunerea unei istorioare despre efectele unui arest/accident asupra vieții lor.

Justificare: Evaluarea cunoștințelor acumulate în timpul sesiunii.

Metode utilizate: Concluzionarea, discuții în grup.

Materiale: Nu sunt necesare.

Sesiunea nr.4 (de grup, 210 minute)

„Alcoolul + volanul = cocktail mortal”

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

Scoaterea în evidență a valorilor social-umane și eliminarea consecințelor în urma consumului de alcool la volan.

4.1. Bun venit (30 minute)

Obiectiv: nu este.

Proceduri: Formatorul salută participanții și face o scurtă descriere (introduce-re) a Sesiunii. Pentru a crea o atmosferă mai deschisă și detașată, participanților li se propune să-și spună prenumele, dar și un adjectiv care îi caracterizează și începe cu prima literă a prenumelui lor.

Pentru verificarea temei de acasă, formatorul solicită participanților care doresc să-și expună istorioara despre efectele unui arest/accident asupra vieții lor în timp de 5 minute. După aceasta, li se vor adresa întrebări sugestive care se vor regăsi în Anexa nr.12.

Justificare: asigurarea continuității între sesiunile anterioare și crearea unui climat optim care favorizează comunicarea și deschiderea între beneficiarii programului în timpul sesiunii.

Metode: Jocul energizant, expunerea (diferite istorioare), întrebări deschise.

Materiale: nu sunt necesare.

4.2. Consecințele condusului în stare de ebrietate (75 minute)

Obiective:

- informarea mai amplă a beneficiarilor cu privire la consecințele consumului de alcool la volan;
- conștientizarea daunei provocate de consumul de alcool la volan;
- conștientizarea consecințelor reale ale condusului sub influența alcoolului.

Proceduri: Formatorul va proiecta un film tematic cu privire la consecințele condusului în stare de ebrietate. După vizionarea filmului, are loc o discuție ghidată: se propune expunerea impresiilor în urma vizionării filmului. Beneficiarilor li se vor adresa întrebări sugestive care se vor regăsi în Anexa nr.13.

Pentru a consolida cunoștințele despre consecințele condusului în stare de ebrietate, beneficiarilor li se demonstrează materiale video în PowerPoint însoțite cu scurte comentarii (Anexa nr.14).

La final, formatorul va proiecta încă un film tematic.

Justificare: creșterea conștientizării consecințelor condusului sub influența alcoolului.

Metode: discuții în grup, prezentarea filmelor tematice, altor informații în PowerPoint, adresarea întrebărilor deschise.

Materiale: calculator, proiector, ecran, stick.

Pauză (15 minute)

4.3 Formarea și dezvoltarea abilităților sociale pentru prevenirea (excluderea) conducerii vehiculului sub influența alcoolului (75 minute)

Obiective:

- motivarea beneficiarilor de a-și schimba comportamentul;
- însușirea tehnicii de a spune NU alcoolului la volan;
- identificarea alternativelor pozitive condusului în stare de ebrietate;
- identificarea aspectelor prioritare în viață.

Proceduri: Beneficiarilor li se propune jocul de rol „Spune DA, spune NU”. Formatorul va explica beneficiarilor ce este jocul de rol (Anexa nr.3), aceștia fiind sprijiniți și încurajați. După finalizarea jocului, beneficiarilor li se vor adresa întrebări sugestive care se vor regăsi în Anexa nr.15.

Justificare: beneficiarii sunt sprijiniți să facă față presiunilor de grup și să identifice soluții pozitive, prin conștientizarea aspectelor prioritare (relevante) în viață.

Metode: jocul de rol, adresarea întrebărilor deschise, discuții în grup.

Materiale: sticle, pahare.

4.4 Tema pentru acasă (15 minute)

Obiective:

- identificarea avantajelor și dezavantajelor condusului sub influența alcoolului;
- conștientizarea influenței avantajelor și dezavantajelor în vederea schimbării comportamentului.

Proceduri: se sugerează ca beneficiarii să identifice și să analizeze avantajele și dezavantajele condusului sub influența alcoolului și să le discute cu o persoană importantă din mediul social propriu. Se propune îndeplinirea unei fișe conform Anexei nr.16. Formatorul explică beneficiarilor modalitatea îndeplinirii fișei.

Justificare: conștientizarea de către beneficiari a influenței avantajelor și dezavantajelor condusului în stare de ebrietate, crearea propriei motivații pentru conducerea în condiții de siguranță.

Metode: explicarea și îndrumarea despre modalitatea de îndeplinire a fișei.

Materiale: fișa de lucru (Anexa nr.16), pixuri.

4.5 Evaluarea sesiunii (15 minute)

Obiective: consolidarea și analiza cunoștințelor acumulate în timpul sesiunii.

Proceduri: beneficiarilor li se vor adresa întrebări deschise cu privire la materialele prezentate în timpul sesiunii.

Justificare: evaluarea cunoștințelor acumulate în timpul sesiunii.

Metode: întrebări deschise, discuții în grup.

Materiale: nu sunt necesare.

Sesiunea nr. 5 *(individuală, follow-up 1 – 60 minute)*

„Motivația spre schimbare”

5.1 Salutul *(5-10 minute)*

Obiectiv: obținerea informațiilor referitoare la Sesiunea nr.5.

Conținut: constă în întrebarea participantului la program dacă a făcut schimbări importante în comportamentul său sau întrebări ce țin de dispoziția acestuia. De asemenea, participantul este informat referitor la conținutul sesiunii actuale.

Proceduri: Formatorul urează bun venit participantului, se asigură de crearea unei atmosfere care favorizează comunicarea deschisă, întrebând beneficiarul dacă are schimbări importante sau dacă vrea să discute cu privire la alte aspecte. Se explică pe scurt beneficiarului conținutul sesiunii actuale.

Metode: discuții, întrebări deschise.

Materiale: nu sunt necesare.

Justificare: Se urmărește asigurarea unui climat optim care favorizează auto-dezvăluirea și comunicarea eficientă.

5.2 Recapitularea sesiunilor nr.2-4 și tema pentru acasă *(15 minute)*

Obiective:

- Consolidarea cunoștințelor dobândite în timpul sesiunilor anterioare privind legislația rutieră, efectele consumului de alcool asupra organismului și asupra capacității de conducere a vehiculelor;
- Conștientizarea avantajelor și dezavantajelor condusului în stare de ebrietate.

Conținut: Evaluarea cunoștințelor acumulate din sesiunile anterioare:

- adresarea întrebărilor deschise (Anexa nr.17);
- analiza obiectivă a comportamentului subiectului în urma cunoștințelor acumulate din sesiunile anterioare;

- expunerea liberă a subiectului referitor la posibilitățile individuale de a-și schimba comportamentul;
- analiza temei pentru acasă, de enumerat avantajele și dezavantajele consumului de alcool la volan.

Proceduri: Formatorul adresează întrebări deschise referitoare la cunoștințele acumulate în sesiunile precedente, completează răspunsurile beneficiarului. De asemenea, se discută tema pentru acasă, beneficiarul fiind întrebat cu referire la avantajele și dezavantajele condusului în stare de ebrietate, acesta fiind ghidat să analizeze care au fost cele mai mari pierderi generate de consumul de alcool la volan.

Metode: discuții, întrebări deschise.

Materiale: Fișa de lucru (Anexa nr.1), foi, pixuri.

Justificare: Se urmărește sprijinirea beneficiarului în consolidarea informațiilor dobândite în sesiunile anterioare, obținerea acestor informații fiind un prim-pas al procesului de conștientizare a necesității de schimbare a comportamentului lui.

5.3 Analiza resurselor motivaționale individuale și determinarea intenției beneficiarilor pentru schimbare (30 minute)

Obiective:

- Creșterea motivației pentru schimbare;
- Stabilirea motivelor care pot determina schimbarea comportamentului;
- Luarea deciziei de schimbare a comportamentului.

Conținut: Cine sau ce îl poate motiva pe beneficiar pentru schimbare, obținerea declarațiilor automotivante (Anexa nr.18, Sesiunea nr.5).

Proceduri: formatorul adresează întrebări beneficiarului cu privire la motivele acestuia pentru schimbare, principalele resurse pe care se poate baza acest proces.

Metode: întrebări, discuții libere.

Materiale: Anexa nr.2; foaie, pix.

Justificare: beneficiarul este sprijinit să ia decizia de schimbare a comportamentului, să treacă de la etapa de contemplare la luarea deciziei.

5.4 Tema pentru acasă

Obiective: nu există un obiectiv specific.

Conținut: se sugerează ca participanții să îndeplinească o listă de situații de risc privind condusul în stare de ebrietate etc.

Proceduri: formatorul îi explică participantului cum să efectueze tema pentru acasă.

Materiale: Anexa nr.19, lista situațiilor de risc, foaie, pix.

Metode: Instrucțiuni.

Sesiunea nr.6 (individuală, follow-up 3, 60 minute)

„Eu pot să consum la volan”

6.1. Salutul. Verificarea temei pentru acasă (20 minute)

Scopul activității: Analiza riscurilor condusului în stare de ebrietate alcoolică.

Obiectivele activității:

- Evaluarea cunoștințelor acumulate la sesiunea precedentă;
- Analiza situațiilor de risc în urma conducerii în stare de ebrietate.

Conținutul activității: Salutul formatorului cu participanții și prezentarea scurtă a Sesiunii nr.6. Discutarea temei pentru acasă: se va lua în dezbateri lista situațiilor de risc în urma condusului în stare de ebrietate.

Proceduri: Formatorul se salută cu participanții sesiunii, manifestând respect și bună dispoziție. Participanții analizează situațiile de risc în urma conducerii autovehiculului în stare de ebrietate.

Formatorul adresează întrebări deschise ajutătoare (Anexa nr.20, în scris sau verbal) referitoare la cunoștințele acumulate în sesiunile precedente, completează răspunsurile participanților.

Justificare: crearea atmosferei de lucru și aprofundarea cunoștințelor acumulate pe parcursul sesiunilor precedente.

Metode utilizate: conversația, explicarea, expunerea.

Materiale: Anexa nr.20, tablă flip-chart, markere.

6.2. Elaborarea ABC (25 minute)

Scopul activității: Elucidarea și analiza trăirilor personale cu privire la condusul în stare de ebrietate.

Obiectivul activității: conștientizarea și prelucrarea informațiilor oferite.

Conținutul activității: Discuții privind riscurile condusului în stare de ebrietate la volan și propunerea elaborării unui ABC cognitiv și a unui ABC comportamental.

Proceduri: Se va discuta care este cel mai mare risc din lista sa și se va propune

pentru elaborare un ABC cognitiv și un ABC comportamental (Anexa nr.21 și Anexa nr.22). Completarea va dura 10 minute pentru fiecare ABC.

Justificare: Discutarea modelelor cognitive și comportamentale va permite ca participanții să conștientizeze și să prelucreze informațiile care îi afectează.

Metode: lucrul individual interactiv, explicația, expunerea, conversația.

Materiale: Anexa nr.21, Anexa nr.22, hârtie, carioca.

6.3. Mecanismele de coping (20 minute)

Scopul activității: Identificarea situației de risc și elaborarea unor strategii individuale pentru evitarea condusului sub influența alcoolului.

Obiectivul activității: proiectarea pe viitor a trei alternative pentru evitarea condusului sub influența băuturilor alcoolice.

Conținutul activității: Mecanismul de coping, sau altfel numit – mecanismul de apărare, reprezintă descrierea strategiilor care ar permite participanților de a face față unui eveniment sau unei situații.

Astfel, copingul desemnează un „efort cognitiv și comportamental de a reduce, stăpâni sau tolera solicitările interne sau externe care depășesc resursele personale” (după Lazarus și Folkman).

În concluzie, folosirea strategiei coping este orientată spre crearea altor căi de rezolvare a problemei.

Procedee: Pentru proiectarea în viitor și pentru elaborarea strategiilor de prevenire a condusului în stare de ebrietate în baza situațiilor de risc înalt, se va propune participanților să-și elaboreze unele afirmații care ulterior le vor transcrie pe fișele de coping (Anexa nr.23). Completarea fișelor va fi ghidată de către formator, ca rezultat participanții vor introduce expresii care îi vor mobiliza.

De asemenea, la discreția formatorului poate fi oferită participanților câte o fișă de coping (la alegere) ca temă pentru acasă.

Justificare: Activitatea va ajuta participanții să indice afirmații ce i-ar conduce la ideea ce ar face în timpul în care sunt în stare de ebrietate și au nevoie de a se deplasa cu autovehiculul.

Metode utilizate: explicația, expunerea, lucrul individual.

Materiale: Anexa nr.23, cartonașe coping, stilouri.

Sesiunea nr.7 *(individuală, follow-up 4, 60 minute)*

„Cultura consumului de alcool”

SCOPUL: conștientizarea faptului că consumul de alcool și condusul automobilului sunt incompatibile; conștientizarea necesității de a modifica stilul consumului de alcool.

OBIECTIVE:

- Beneficiarul va fi capabil să conștientizeze că majoritatea stilurilor de consum al alcoolului poate conduce la un comportament riscant (condusul în stare de ebrietate);
- Beneficiarul va putea numi trei aspecte în care stilul său de consum de alcool determină condusul în stare de ebrietate.

7.1. Activitate *(60 minute)*

Participanții își vor aminti de cele 10 avantaje și dezavantaje ale consumului de alcool menționate în Sesiunea nr.3.

Întrebări suplimentare:

- Ce credeți despre avantajele și dezavantajele consumului de alcool?
- Pentru dvs. ce este mai important – avantajele sau dezavantajele?
- Puteți să excludeți 3 dezavantaje în urma consumului de alcool, ce puteți face pentru aceasta?
- În ce mod excluderea dezavantajelor va influența relațiile beneficiarului cu alte persoane (prieteni, familie)?
- Pe ce criterii se întemeiau relațiile beneficiarului? Aceste schimbări sunt benefice pentru relațiile sale cu persoanele din anturajul său?

În cazul în care beneficiarul susține că se mențin problemele cu alcoolul (comportament defectuos sub influența alcoolului, cazuri de violență etc.), îi putem adresa următoarele întrebări:

- Ce ai putea face pentru a evita această situație (violență în stare de ebrietate etc.)?

- Cum vezi posibilitatea de a nu consuma alcool în situația când de obicei consumi, ce ar însemna pentru beneficiar aceasta?

Identificarea opțiunilor consumului de alcool (cum poate beneficiarul să depășească obstacolele la abținerea de la consumul de alcool).

Poate fi discutată posibilitatea adresării la un specialist.

Metodă – interviul.

Materiale – foi, pixuri, materialele folosite la Sesiunea nr.3.

7.2 Tema pe acasă: (5 minute)

Formatorul propune beneficiarilor să se gândească la modul în care pot evita situațiile cu risc de conducere în stare de ebrietate. Pentru această întrebare, beneficiarii trebuie să identifice ce stil al consumului de alcool determină comportamentul lor de a conduce în stare de ebrietate și să analizeze dacă trebuie să-și schimbe stilul de viață.

Sesiunea nr.8 (de grup)

„Pot să conduc fără să beau sau să beau fără să conduc”

8.1 Salutul (10-15 minute)

Conținut: jocul energizant „Oglinda” .

Proceduri: formatorul pune o oglindă în cutie. Le spune beneficiarilor să se privească în oglindă și să numească 3 calități pozitive ale „persoanei din imagine”.

Metode: jocul energizant, discuții.

Materiale: o cutie, o oglindă.

Justificarea: se urmărește crearea unei atmosfere de grup care să favorizeze o comunicare deschisă cu implicarea tuturor beneficiarilor; dezvoltarea încrederii în sine a beneficiarilor, crearea unei păreri pozitive despre propria persoană.

8.2 Recapitulare (35 minute)

Obiective:

- Consolidarea informațiilor obținute în sesiunile individuale;
- Exersarea abilităților obținute în sesiunile precedente.

Conținut: jocul de evaluare, lucrul individual (formatorul scrie pe fișe întrebările din Anexa nr.24, poate adăuga și alte întrebări, după caz).

Procedee: formatorul folosește o cutie în care pune fișele cu întrebări; beneficiarii extrag fișele și răspund la întrebarea indicată.

Metode: jocul de evaluare, discuții în grup.

Materiale: pixuri, hârtie, cutie, Anexa nr.24 cu întrebările de evaluare.

Justificarea: participanții se află deja la etapă menținerii; se urmărește recapitularea ultimelor sesiuni individuale; în funcție de numărul participanților în grup, formatorul include întrebări suplimentare.

8.3 Aplicarea strategiei de prevenire a condusului în stare de ebrietate (35 minute)

Obiective: identificarea aspectelor pozitive și negative legate de propria strategie a beneficiarului de a evita consumul de alcool la volan.

Conținut: adresarea întrebărilor deschise, sprijinirea beneficiarilor în expunerea modului în care au aplicat strategia, dacă a funcționat sau nu a funcționat aceasta (Cum ați aplicat strategia? În ce situații ați aplicat-o? Ce a mers cel mai bine? Ce nu a funcționat?). Exprimarea părerilor/experiențelor trăite de beneficiar.

Proceduri: formatorul le solicită participanților să-și exprime părerea dacă au aplicat în viața reală strategia de a evita consumul de alcool la volan. Sunt stimulate discuțiile cu referire la aplicarea strategiei.

Metode: discuții în grup.

Materiale: hârtie, pixuri.

Justificare: explicarea legăturii între strategie și schimbarea comportamentului la volan, ghidarea beneficiarilor în alegerea unei strategii corecte care să funcționeze, motivarea beneficiarilor de a-și revizui propria strategie de comportament.

Pauză de cafea – (15 minute).

8.4 Revizuirea strategiei – (35 minute)

Obiectiv: definitivarea unei strategii individuale de a evita conducerea autovehiculului sub influența alcoolului.

Conținut: activități derulate în cadrul grupului în care beneficiarii discută propriile experiențe, relatează situații/strategii pe care le-au încercat, analizează strategiile aplicate, explică importanța strategiei aplicate.

Proceduri: formatorul propune beneficiarilor să se grupeze în perechi pentru a discuta referitor la strategia revizuită (15 minute). În cadrul discuțiilor, fiecare participant va oferi feed-back celuilalt cu privire la strategie. Ulterior, unul dintre beneficiari prezintă concluziile analizate întregului grup.

Metode: discuții în grup.

Materiale: hârtie, stilouri.

Justificare: evaluarea propriei strategii; analiza punctelor slabe ale strategiei și

susținerea beneficiarilor în aplicarea strategiei individuale.

8.5 Evaluarea finală a progreselor beneficiarului (40 minute)

Obiective: evaluarea nivelului de cunoștințe dobândite în cadrul programului.

Conținut: aplicarea unor întrebări din Anexa nr.25, prin care beneficiarii să-și exprime părerile/experiența acumulată pe parcursul derulării programului.

Proceduri: se formează 3 grupuri de lucru. Beneficiarii lucrează în grup și răspund la întrebările din anexă.

Metode: lucrul în grup.

Materiale: Anexa nr.25 (Sesiunea nr.8), carioca, foi de flip-chart.

Justificare: Studiul de caz sau activitatea de evaluare urmărește ca beneficiarii să evalueze individual programul și să-și exprime opinia despre ce le-a plăcut și ce nu le-a plăcut, să-și analizeze experiența acumulată și cum apreciază eficiența programului urmat.

8.6 Închiderea programului (10 minute)

Obiective: nu este.

Conținut: cuvânt de încheiere din partea formatorului.

Justificare: este bine ca formatorul să-și prezinte ultimul său mesaj despre relevanța acestui tip de program, pentru a motiva beneficiarii să-și creeze sentimente pozitive despre ei înșiși.

Procedură: formatorul își exprimă ultimele sale cuvinte grupului, urează succes grupului și mulțumește beneficiarilor pentru participare. Înmânează certificatele de participare la program.

Metode: discursul.

Materiale: certificate de participare.

ANCHETA DE EVALUARE PSIHOSOCIALĂ A BENEFICIARULUI

I. Date de identificare:

tel.: beneficiar _____, tel.: persoana de încredere _____

Numele _____

Prenumele _____

Data și locul nașterii _____

Domiciliul _____

Starea sănătății beneficiarului:

Sănătos / boli cronice / boli ereditare / boli venerice / alcoolism / consumator de droguri / grad de dizabilitate

Mențiuni _____

II. Nivelul de instruire:

Studii (anul finisării studiilor, localitatea)

Medii _____

Superioare incomplete _____

Instruire profesională _____

Altele _____

Locul de muncă în prezent _____

III. Date despre consumul de alcool la volan

- Cât de des v-ați urcat în stare de ebrietate la volan? _____
- Considerați că consumul de băuturi alcoolice la volan nu vă împiedică să conduceți automobilul? De ce? _____
- Când v-ați urcat ultima dată la volan după ce ați consumat băuturi alcoolice? _____
- Ce ați face dacă o persoană apropiată dumneavoastră s-ar urca la volan în stare de ebrietate? _____

IV. Condiții de trai:

- apartament privatizat
- sector particular
- apartament în chirie
- cămin
- nu are loc de trai
- Nr. de camere _____
- Nr. persoanelor care locuiesc: _____
- adulți
- copii minori

V Starea materială:

Bunuri în proprietate: _____

Veniturile familiale:

- venitul lunar _____
- salarii _____
- alocații (indemnizații, ajutoare sociale) _____
- alte venituri _____
- administrarea veniturilor familiei _____

VI. Date privind comportamentul beneficiarului:

- petrecerea timpului liber _____
- comunicarea cu semenii _____

VII. Actele prezentate

- buletinul de identitate
- livretul militar
- certificatul de naștere
- grupa sanguină
- permis de conducere
- alte acte _____

VIII. Diagnostic social _____

ANGAJAMENT

Subsemnatul(ta), _____, a.n. _____, îmi i-au angajamentul să particip la Programul „Drink & Drive”, conform graficului stabilit.

Semnătura _____

Data _____

Chestionar AUDIT

Alcoolism - Chestionar AUDIT

Vârsta _____ ani

Sexul: F M

Ocupația: _____

Starea civilă (căsătorit, necăsătorit, văduv, divorțat, altă situație): _____

Instrucțiuni: Mai jos sunt descrise unele obiceiuri și deprinderi ale persoanelor legate de consumul de alcool. Vă rugăm să citiți cu atenție fiecare întrebare și să încercuiți varianta care se potrivește cel mai bine cu situația dumneavoastră. Vă rugăm să realizați acest lucru cu toată sinceritatea. Chestionarul este anonim, iar datele comunicate sunt confidențiale.

O unitate de alcool = 1 păhărel (40 ml de spirtoase sau 1 pahar cu vin ori 1 sticlă de bere).

1. De câte ori ați consumat băuturi alcoolice în ultimul an de zile?
 - 0 - niciodată
 - 1 - o dată pe lună sau mai puțin
 - 2 - de 2-4 ori pe lună
 - 3 - de 4 și peste 4 ori pe săptămână.
2. Câte unități alcoolice ați consumat într-o zi (în medie), atunci când ați folosit băuturi alcoolice?
 - 0 - între 1-2 unități
 - 1 - între 3-4 unități
 - 2 - între 5-6 unități
 - 3 - între 7-9 unități
 - 4 - 10 și peste 10 unități.
3. De câte ori ați consumat mai mult de 6 unități de alcool pe zi?
 - 0 - niciodată
 - 1 - mai mult decât o dată pe lună

- 2 - o dată pe lună
 - 3 - o dată pe săptămână
 - 4 - zilnic sau aproape zilnic.
4. De câte ori v-ați apucat de băut alcool și nu v-ați mai putut opri?
- 0 - niciodată
 - 1 - mai mult decât o dată pe lună
 - 2 - lunar
 - 3 - săptămânal
 - 4 - zilnic sau aproape zilnic.
5. De câte ori nu v-ați putut îndeplini obligațiile zilnice (la locul de muncă, familiale etc.) din cauza băuturii, în ultimul an de zile?
- 0 - niciodată
 - 1 - mai mult decât o dată pe lună
 - 2 - lunar
 - 3 - săptămânal
 - 4 - zilnic sau aproape zilnic.
6. De câte ori ați simțit nevoia să luați o gură de alcool (o dușcă) dimineața, pentru a depăși starea de mahmureală, în ultimul an de zile?
- 0 - niciodată
 - 1 - mai mult decât o dată pe lună
 - 2 - lunar
 - 3 - săptămânal
 - 4 - zilnic sau aproape zilnic.
7. De câte ori ați avut, în ultimul an, un sentiment de remușcare sau vinovăție după consumul de băuturi alcoolice?
- 0 - niciodată
 - 1 - mai mult decât o dată pe lună
 - 2 - lunar
 - 3 - săptămânal
 - 4 - zilnic sau aproape zilnic.
8. De câte ori, în ultimul an de zile, vi s-a întâmplat să nu vă amintiți ce s-a petrecut cu dumneavoastră în noaptea trecută, datorită consumului de alcool?
- 0 - niciodată
 - 1 - mai mult decât o dată pe lună
 - 2 - lunar
 - 3 - săptămânal
 - 4 - zilnic sau aproape zilnic.

9. Ați fost implicat în accidente (rutiere, la locul de muncă etc.) din cauza faptului că ați consumat băuturi alcoolice?

0 - Nu

2 - Da, dar mai demult

4 - Da, în anul trecut.

10. O rudă, un prieten sau un medic s-au arătat îngrijorați de consumul dumneavoastră de alcool sau vi s-a sugerat să întrerupeți consumul de alcool?

0 - Nu

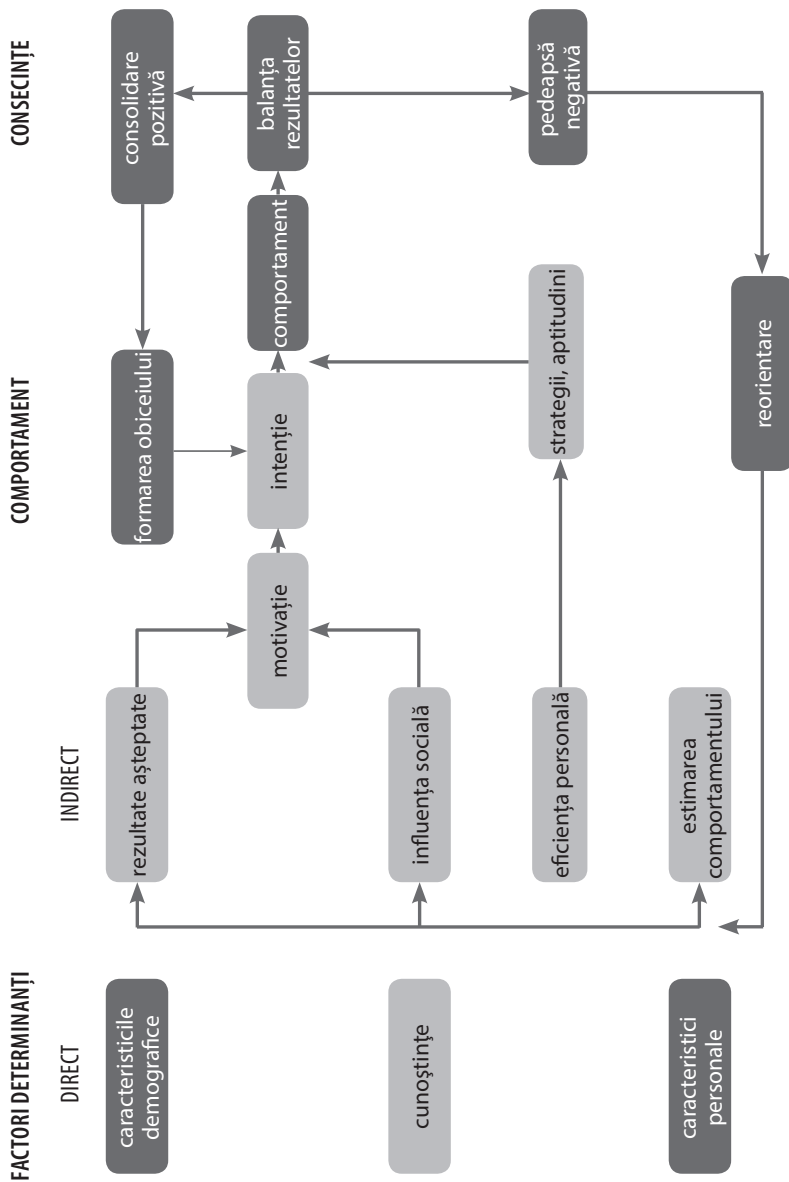
2 - Da, dar nu în ultimul an de zile

4 - Da, în ultimul an de zile.

Interpretare: Fiecare item este cotate cu valori cuprinse între 0 și 4 puncte. Scorul minim este de 0 puncte, iar scorul maxim este de 40 puncte. Cu cât scorurile sunt mai mari, cu atât cresc consumul și dependența de alcool.

Valoarea-prag (cut-off score), de 5 puncte, maximizează valorile sensibilității și specificității testului în depistarea persoanelor cu consum riscant de alcool. Pentru depistarea persoanelor dependente de consumul excesiv de alcool, cu serioase probleme medicale și sociale generate de consumul excesiv de alcool, valoarea-prag recomandată de Conigravo et al. (1995) este de 8 puncte.

Teoria comportamentului planificat

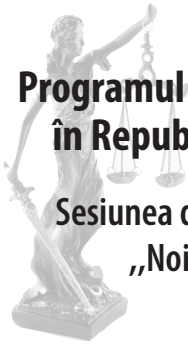
Prezentare

Programul „Drink & Drive” în Republica Moldova

1

Programul „Drink & Drive” în Republica Moldova

Sesiunea de lucru în grup
„Noi și Legea”

2

Reglementări privind regimul circulației rutiere

3

Regulamentul privind modul de testare alcoologică și de examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei

Pentru conducătorii de autovehicule există următoarele concentrații maxime admisibile de alcool:

- în sânge – 0,3 g/l
- în aerul expirat – 0,15 mg/l.

4

În conformitate cu prevederile art. 134/12 Cod penal

Starea de ebrietate alcoolică reprezintă:

- cu grad minim - în caz de stabilire a concentrației de alcool de la 0,3 g/l până la 0,5 g/l în sânge și de la 0,15 mg/l până la 0,3 mg/l în aerul expirat;
- cu grad avansat - în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,5 g/l în sânge și de 0,3 mg/l în aerul expirat.

5

În situația conducătorilor auto pentru care s-a stabilit starea de ebrietate alcoolică cu grad minim, fapta constituie contravenție și se sancționează conform Codului contravențional.

Starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat constituie infracțiune.

6

Codul contravențional stabilește următoarele contravenții în domeniul circulației rutiere:

- Predarea conducerii vehiculului către o persoană care nu are permis de conducere, care este privată sau permisul de conducere este necorespunzător;
- Conducerea vehiculului fără permis de conducere;
- Conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere sau actul de înmatriculare de stat al vehiculului;
- Conducerea vehiculului de către o persoană privată de a conduce vehicule.

7

- Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool, substanțe narcotice și/sau de alte substanțe cu efecte similare, dacă fapta nu constituie infracțiune se sancționează cu amendă de 150 u.c. sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani.

- Conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool, dacă fapta nu constituie infracțiune se sancționează cu amendă de 150 u.c. cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

8

Printre sancțiunile contravenționale care pot fi dispuse, se numără:

- amenda;
- munca neremunerată în folosul comunității;
- arestul contravențional.
- În conformitate cu Codul contravențional, conducătorului sancționat, odată cu aplicarea sancțiunii principale, i se aplică ca sancțiune complementară privarea de dreptul special de a conduce vehicule.
- Odată cu aplicarea sancțiunii, conducătorului îi mai pot fi aplicate și puncte de penalizare.

9

Prevederile articolului 264 din Cod penal al Republicii Moldova

(1) Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, se pedepsește cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

10

(2) Același acțiune săvârșită în stare de ebrietate se pedepsește cu amendă în mărime de la 600 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:

- a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- b) decesul unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani.

11

(4) Acțiunea prevăzută la alin.(3), săvârșită în stare de ebrietate, se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 4 la 5 ani.

(5) Acțiunea prevăzută la alin. (1), care a cauzat decesul a două sau mai multor persoane, se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 5 ani.

(6) Acțiunea prevăzută la alin.(5), săvârșită în stare de ebrietate, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

12

Pedepsele stabilite de Codul penal în baza art.264/1.

Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe sunt:

- amenda, care variază între 400 și 800 u.c.;
- munca neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore;
- privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport în cazul acestei infracțiuni este pedeapsă complementară și poate fi pe o perioadă de la 3 la 5 ani;
- acțiunile prevăzute în art.264/1 din Codul penal pot fi pedepsite și cu închisoare de până la 1 an.

13

Prevederi legale specifice probațiunii

Persoanelor care au încălcat prevederile circulației rutiere li se dispun:

- Suspendarea condiționată a executării pedepsei (termenul de probă);
- Privarea de a conduce mijloace de transport/vehicul;
- Munca neremunerată în folosul comunității;
- Liberarea condiționată;
- Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu închisoarea cu o pedeapsă mai blândă.

14

Condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei

- Se aplică la stabilirea pedepsei cu închisoarea pe un termen de cel mult 5 ani, pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență;
- Se aplică de către instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani;
- Pentru infracțiunile deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei suspendarea condiționată a executării pedepsei (termenul de probă) nu se aplică.
- Controlul comportamentului celor condamnați la suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organul de probațiune.

15

● *La condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art.264/1 CP RM poate fi stabilită pedeapsă complementară privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport;*

● Dacă, după expirarea a cel puțin jumătate din perioada de probațiune sau, după caz, a termenului de probă, condamnatul cu suspendarea condiționată a executării pedepsei a avut o comportare corectă și exemplară, a reparat integral dauna, instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la anularea condamnării și stingerea antecedentelor penale;

16

● În situația când se pronunță o încheiere cu privire la anularea condamnării și stingerea antecedentelor penale, pedeapsa complementară rămâne în executare până la expirarea termenului acesteia.

● În cazul nerespectării prevederilor legale cu încălcarea în mod sistematic a obligațiilor stabilite de instanța de judecată sau ordinea publică, cel condamnat fiind supus răspunderii contravenționale, organul care exercită controlul asupra celor condamnați, poate propune instanței de judecată anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei cu închisoarea stabilită prin sentința instanței de judecată.

17

Munca neremunerată în folosul comunității

- Se aplică de către instanța de judecată de la 60 la 240 de ore, pentru infracțiuni ușoare și mai puțin grave;
- Se execută de la 2 la 8 ore pe zi;
- În cazul infracțiunii prevăzute de articolul 264/1 CP conducerea în stare de ebrietate a mijlocului de transport, munca neremunerată în folosul comunității se aplică ca pedeapsă principală, iar privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată ca pedeapsă complementară.
- În situația neexecutării orelor de muncă neremunerată în folosul comunității poate fi schimbată măsura de pedeapsă în închisoare.

18

Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen

- Persoanelor care își execută pedeapsa cu închisoare pentru infracțiuni cu privire la circulația rutieră și care au reparat integral daunele cauzate de infracțiune li se poate aplica liberarea condiționată;
- Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se efectuează de instanța de judecată;
- La liberarea condiționată înainte de termen se pot aplica anumite obligațiuni;
- La liberarea înainte de termen persoana poate fi liberată în întregime sau parțial și de pedeapsa complementară.

19

Controlul executării acestei pedepse îl exercită organul de probațiune.

- În cazul eschivării cu premeditare de la obligațiile stabilite de instanța de judecată;
- În cazul încălcării ordinii publice cu aplicarea sancțiunilor contravenționale.

Organul de probațiune poate înainta instanței de judecată un demers cu privire la anularea liberării condiționate înainte de termen și trimiterea condamnatului pentru a executa termenul de pedeapsă neexecutat.

20

Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport

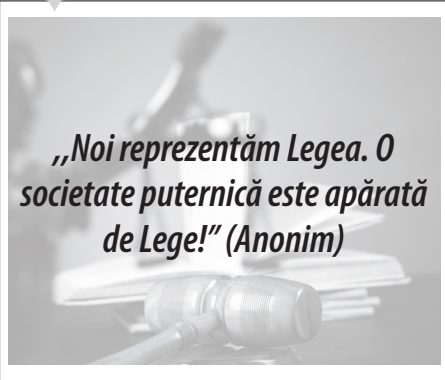
- Se stabilește de instanța de judecată;
- Se aplică în baza art.264/1 CP RM și se stabilește ca pedeapsă complementară pe o perioadă de la 3 la 5 ani;
- Controlul executării acestei pedepse îl exercită organul de probațiune;
- În cazul nerespectării de către condamnat a sentinței cu privire la privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, consilierul de probațiune este în drept să informeze procuratura și instanța de judecată.

21

Înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă

- Se pronunță de către instanța de judecată;
- Pentru persoanele care au fost condamnate cu închisoare pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate;
- Pentru persoanele care execută pedeapsa cu închisoarea care în timpul executării au avut un comportament corect și au executat cel puțin o treime din termenul de pedeapsă;
- În cazul aplicării pedepsei complementare, persoanele pot fi liberate în întregime sau parțial de pedeapsa complementară.

22

„Noi reprezentăm Lege. O societate puternică este apărută de Lege!” (Anonim)

Anexa nr.6

Formular privind evidența consumului de alcool

Luni data:	Marți data:	Miercuri data:	Joi data:	Vineri data:	Sâmbătă data:	Duminică data:
dimineața	dimineața	dimineața	dimineața	dimineața	dimineața	dimineața
după- amiază	după- amiază	după- amiază	după- amiază	după- amiază	după- amiază	după- amiază
seara/ noaptea	seara/ noaptea	seara/ noaptea	seara/ noaptea	seara/ noaptea	seara/ noaptea	seara/ noaptea
Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total

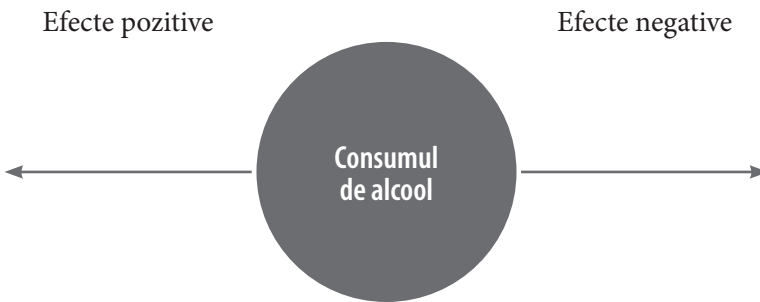
Cantitatea totală de luni până duminică: _____ pahare standard.

Un pahar standard constituie 150 ml de băutură alcoolică consumată.

Întrebări de reper:

- Dacă a depistat că consumă, ce ar însemna acest lucru pentru el?
- Cum te-ai simțit după ce ai identificat cât alcool consumi pe parcursul unei săptămâni?
- Ce gânduri ai avut după ce ai identificat cât alcool consumi?
- În ce moment ai înțeles că alcoolul influențează asupra organismului tău? etc.

Efectele negative și pozitive ale consumului de alcool

Întrebări suplimentare

1. Care credeți că sunt efectele consumului de alcool?
(Exemple: scăderea gradului de coordonare a mișcărilor; scăderea capacității de a gândi liber, dificultăți de a merge sau de a sta în picioare, risc crescut de accidente, alcoolismul, pierderea memoriei, tulburări de vedere etc.)
2. Dacă o persoană este deprimată, alcoolul o va ajuta în starea respectivă?
3. Dacă cineva din familie bea, acest fapt mărește riscul de alcoolism pentru alți membri ai familiei?
4. Orice persoană care consumă alcool poate deveni dependentă de alcool?
5. Care credeți că sunt semnalele de avertizare ale alcoolismului? etc.

Prezentare Power Point pentru Sesiunea III

1

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Министерство юстиции Республики
Молдова
Inspectoratul Național de Probațiune
Национальная Инспекция
по Пробации

2

Alcoolul – un pericol real!

3

Introducere

- Cu mii de ani în urmă, oamenii au început să producă băuturi alcoolice din motive practice.
- Producția vinului a început în Egiptul antic, când egiptenii și-au dat seama că sucul de struguri se alterează repede, iar sucul fermentat sau vinul se păstrează bine. Egiptenii sufereau din cauza apei potabile, care era impură, și au observat că de vin nu se îmbolnăveau.
- Mai târziu vinul a devenit important pentru Biserica Romano-Catolică, întrucât era folosit la oficierea Sfintei Liturghii.

4

- În perioada Renașterii băuturile alcoolice au devenit importante în societatea europeană. Au început să fie produse pe scară largă și promovate de breasla de comercianți, care deținea controlul producției.
- În jurul anului 1300 în Europa centrală a apărut o industrie a „berii”. În această perioadă, vinul a continuat să crească în popularitate.
- Deși alcoolul a apărut inițial din motive practice, utilizarea lui s-a schimbat ulterior. Oamenii au început să încerce diferite tipuri de alcool, iar consumul de băuturi alcoolice a devenit parte din cultura europeană.
- Utilizarea alcoolului a dus adesea la abuz.

5

Stop alcoolului!

- O persoană din 13 este suspectată de dependență de alcool. Câteva milioane de oameni beau prea mult și riscă să facă abuz de alcool. Obișnuinta de a bea este o problemă serioasă.
- Consumul excesiv de alcool dăunează grav sănătății, fiind corelat cu 80% din cazurile de sinucidere, 50% din crime, 30% din accidentele rutiere fatale și 15% din cazurile de înec. Este de asemenea unul din factorii determinanți în cazurile de divorț, având rata de unu la trei, la fel ca și în cazurile de molestare a copiilor.

6

Care sunt factorii implicați în consumul de alcool?

- **Factori genetici** – rudele de gradul I ale unui alcoolic au șanse de 4 ori mai mari de a deveni dependenți de alcool.
- **Factori comportamentali** – apartenența la grupul în care se consumă alcool (prieteni, rude etc.).

7

Ce este prea mult?**Consum moderat**

Bărbați ≤ 2-3 unități/zi

Femei ≤ 1-1,5 unitate/zi

Persoane peste 65 ani ≤ 1 unitate/zi

Consum de risc

Bărbați > 14 unități/săptămână sau > 4 unități la o ocazie

Femei > 7 unități/săptămână sau > 3 unități la o ocazie

1 unitate = 20g alcool pur ~ 1 bere (500 ml)

~ 1 pahar de vin (200 ml) ~ 1 shot de țără (40 ml)

8

Ce e un pahar standard?

9

Principalele efecte ale alcoolului asupra sănătății

1. Leziunile ficatului: 1. ficatul gras; 2. hepatita alcoolică; 3. ciroza alcoolică; (1) și (2) sunt reversibile cu abținerea în timp ce ciroza hepatică este ireversibilă.

2. Tulburări metabolice și nutriționale: impotența, anovulația, malnutriția

3. Tulburările neurologice și neuropsihice: demența, sincopa, crize epileptiforme, halucinații, neuropatie periferică, depresia și tulburări de personalitate antisocială.

4. Efectele alcoolului asupra organelor de simț

În cantitate crescută alcoolul duce la tulburări de vedere, de auz, ale gustului și mirosului. Aceste deteriorări pot provoca pierderea coordonării și a puterii de reacție.

10

5. Alcoolul și conducerea autovehiculelor

Capacitatea de a conduce un autovehicul în condiții de securitate este afectată imediat după ce conducătorul auto a consumat o băutură alcoolică, chiar la o alcoolemie de 0,5 mg/l.

6. Alcoolul și sinuciderea

Alcoolismul este un factor de risc în ceea ce privește sinuciderea; consumul de băuturi alcoolice predisune la consumul altor droguri periculoase.

7. Alcoolul și actele antisociale

Unele statistici arată că peste 90% din actele criminale au fost comise de indivizi aflați sub influența alcoolului.

11

Efecte nocive

- Viteza de reacție este diminuată dramatic, motiv pentru care este interzisă conducerea autovehiculelor după consumarea de băuturi alcoolice.
- Când sunt consumate cantități foarte mari de alcool într-o perioadă de timp scurtă, poate rezulta intoxicația cu alcool.
- Abuzul de alcool duce de asemenea la malnutriție, lip-sind organismul de proteine, minerale și vitamine.
- Incapacitatea progresivă a intestinului subțire de a absorbi substanțe vitale este responsabilă și de tulburările nervoase de origine somatică.

12

- Alcoolul încetinește funcționalitatea sistemului nervos central.
- Alcoolul blochează o parte din mesajele care ar trebui să ajungă la creier, alterând simțurile; la fel, percepțiile, emoțiile, mișcarea, vederea și auzul persoanei sunt afectate.
- În cantități mari, alcoolul provoacă modificări majore la nivelul creierului, astfel rezultând intoxicația.
- Persoanele care au abuzat de alcool își vor pierde concentrarea, abilitatea de a se exprima coerent sau de a-și menține echilibrul; vor fi dezorientate și confuze. În funcție de persoană, intoxicația poate face consumatorul extrem de prietenos și vorbăreț și, pe de altă parte, foarte agresiv și nervos.

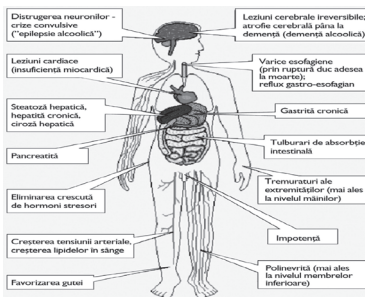
13

- Alcoolul este un factor de stres pentru tot organismul, producând o creștere a tensiunii arteriale.
- Celulele cardiace și cele cerebrale care au de asemenea un consum ridicat de oxigen, suferă cel mai mult datorită alcoolului.
- După ce alcoolul a fost băut, acesta ajunge în stomac și în intestine, de unde, prin absorbție, este preluat de sânge și transmis prin aparatul circulator în tot organismul. Din această cauză, sunt afectate cu precădere toate țesuturile puternic irigate de sânge.

14

- S-au observat la alcoolici concentrații sanguine scăzute de calciu, fosfați și vitamina D, care se asociază cu pierderea însemnată de masă osoasă.
- Ca urmare, crește pericolul apariției fracturilor.
- Organismul folosește o mare cantitate de energie pentru înlăturarea alcoolului din organism, energie care ar fi fost necesară organelor pentru funcționare.
- Voma violentă este unul din primele semne ale intoxicației cu alcool; somnolența extremă, inconștiența, dificultățile în respirație, glicemia extrem de scăzută, palpitațiile și chiar decesul sunt rezultate ale intoxicației cu alcool.

15

Efectele alcoolului asupra organismului

16

Alcoolismul

- Alcoolul este un drog în stare lichidă, al cărui consum conduce în timp la dependența fizică și psihică.
- Alcoolismul este manifestarea conștientă sau nu, prin care individul caută satisfacerea nevoii de a consuma alcool indiferent de mijloace sau consecințe, pentru evitarea sevrajului sau a stărilor psihice neplăcute.
- Consumul este determinat de dependența fizică și psihică.

17

Boală primară:

Nu este un simptom secundar al altei afecțiuni.

Boală progresivă:

Se înrăutățește progresiv. Victima devine bolnavă din punct de vedere psihic, spiritual, emoțional și fizic.

Boală cronică:

Nu există vindecare. Recuperarea trebuie să fie bazată pe abținerea de la substanțele chimice care afectează dispoziția.

Boală fatală:

Boala poate fi doar oprită. Dacă nu, persoana va muri din cauza ei.

18

- Această boală persistă în timp și schimbările fizice, emoționale și sociale sunt deseori cumulative și pot progresa pe măsură ce consumul continuă.

- Alcoolismul cauzează moartea prematură prin supra-doză, complicații organice asupra creierului, ficatului, inimii și multor alte organe, contribuind la sinucidere, omucidere, accidente de mașină și altele.

- Pierderea controlului înseamnă incapacitatea de limitare a consumului de alcool sau de limitare a duratei consumului de alcool cu orice ocazie, a cantității consumate și/sau a altor consecințe ale alcoolului privind comportamentul.

19

Concluzii

- Consumul de alcool este o problemă deosebit de gravă. Această afirmație este cu atât mai valabilă cu cât toți alcoolicii la început au băut doar un singur pahar de alcool (poate din curiozitate sau din cauza unor conjuncturi sociale), dar care apoi i-a prins în capcana sa și treptat i-a transformat în persoane dependente.

- Din acest motiv, alcoolul este un drog periculos ce poate declanșa accidente, uneori foarte grave, iar supra-doză poate provoca moartea.

20

- De cele mai multe ori, consumul de băuturi alcoolice nu cauzează probleme, iar consumul lor peste limită poate fi dăunător. Cel mai important este să știm să delimităm până unde merg beneficiile și unde intervin riscurile.

- Pe de altă parte, alcoolul este un factor de stres pentru tot organismul, producând o creștere a tensiunii arteriale.

- Alcoolismul cauzează moartea prematură prin supra-doză, complicații organice asupra creierului, ficatului, inimii și multor alte organe, contribuind la sinucidere, omucidere, accidente de mașină și altele.

21

Filmulețe tematice

Vezi linkurile:

- <https://youtu.be/TlsLzbM5OhU>
- https://youtu.be/Y_leobB3p2w
- <https://www.youtube.com/watch?v=2XPTFBFpv4Q>
- <https://www.youtube.com/watch?v=fZMXIkbsXsA>

Întrebări

1. Ce ați simțit?
2. La cine V-ați gândit?
3. Ce ați pierdut (familie, bani, timp ș.a.)?
4. Ce persoane au fost afectate în familie sau societate?
5. Cum credeți, cum a avut de suferit victima?

Este la discreția formatorului de a adapta întrebările la specificul grupului de participanți.

Întrebări

1. Cum vi s-a părut filmul?
2. Ce ați înțeles?
3. Cine a avut de suferit?
4. Cum credeți, aceste situații puteau fi evitate?

Este la discreția formatorului de a adapta întrebările la specificul grupului de participanți.

Prezentare Power Point

Consecințele condusului în stare de ebrietate

1

Consecințele condusului în stare de ebrietate

2

- Familia (soția/soțul, copiii, părinții ș.a);
- Societatea (siguranța traficului rutier, viața și sănătatea participanților la trafic);
- Subiect (condamnare/sanționare: amendă, MNFC, termen de probă, închisoare, privare de dreptul de a conduce mijloace de transport; pierderea locului de muncă, în cazul aplicării amenzii, are de suferit bugetul familiei).

3

Alcoolul la volan provoacă accidente

Costurile unui accident sunt inestimabile în cazul pierderilor de vieți omenești, greu de estimat – în cazul invalidității, și extrem de mari – în cazul intervențiilor medicale și recuperatorii.

4

Alcoolul și corpul

Alcoolul afectează condusul vehiculului, deoarece cauzează:

- Probleme de vedere;
- Timp de reacție redus;
- Concentrație și vigilență redusă;
- Mai multă relaxare și moleșeală, ce face ca șoferul să adoarmă la volan;
- Dificultatea de înțelegere a informației senzoriale;
- Dificultatea de a îndeplini mai multe sarcini în același timp (de exemplu, mersul pe banda de circulație în direcția corectă, în același timp concentrându-se la alt trafic);
- Imposibilitatea de a urma regulile de circulație;
- Prea multă încredere poate duce la riscuri inutile.

5

De securitatea rutieră toți sunt responsabili

6

„Iresponsabilitate la volan – responsabilitate pentru viață”

Anexa nr.15

Participanților li se propune să imite o situație când are loc o serbare și unui conducător auto o parte din prieteni îi propun/îl presează să consume alcool, iar o parte din prieteni îl sfătuie să nu consume. Indiferent de răspunsul conducătorului auto (acceptă sau nu să consume alcool la volan), i se sugerează să-și motiveze decizia. Prin acest joc se exersează abilitatea, se formează propria strategie de a face față presiunii sociale.

După această activitate, conducătorului auto i se adresează următoarele întrebări:

1. Cum V-ați simțit?
2. Ce a fost mai ușor, să spuneți DA sau NU?
3. De ce?
4. Ce alternative mai erau în situația respectivă?
5. Ce v-a făcut să spuneți NU (dacă a spus NU) sau DA (dacă a spus DA)?

Este la discreția formatorului de a adapta întrebările la specificul grupului de participanți.

Anexa nr.16

+ Avantaje

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

- Dezavantaje

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Anexa nr.17

1. Cum îți pare cadrul legal privind consumul de alcool la volan?
2. Ce te face să crezi că este dur?
3. Ce ți se poate întâmpla dacă conduci în stare de ebrietate?
4. Cum te afectează consumul de alcool?
5. Poți enumera trei efecte ale consumului de alcool la volan?
6. Care sunt consecințele care te-au afectat cel mai mult?
7. Care a fost cea mai dificilă situație în care ți-a fost greu să rezști tentației de a consuma alcool la volan?

Anexa nr.18

1. Crezi că este nevoie să schimbi ceva în viața ta?
2. Ce te poate ajuta să te schimbi?
3. Ce anume vrei să schimbi?
4. Care sunt motivele pentru care vrei să te schimbi?
5. Cum vrei să faci schimbarea?
6. Cum consideri că îți poți schimba viața?
7. Cine te poate ajuta?
8. Care sunt pașii pe care îi vei aplica?

1. Te duci la bar cu mașina când te întâlnești cu niște prieteni și luați ceva de băut. Procedezi așa în fiecare săptămână.
2. Ai băut mult până seara târziu și a doua zi dimineața devreme te-ai dus la lucru cu mașina.
3. Ai avut intenția să beai doar două pahare, dar în cele din urmă ai consumat mai mult decât ai planificat.
4. În perioade pline de stres, beai mai mult decât de obicei, pentru a reduce stresul.
5. Seara, când ajungi acasă de la lucru, beai alcool, dar între timp ceva neprevăzut se întâmplă și trebuie să urci la volan.
6. Ai mers la o petrecere, care s-a dovedit a fi foarte confortabilă. Până la sfârșitul petrecerii ai băut mai mult decât ai intenționat.
7. Deși aveai intenția să mergi pe jos acasă, care se află la o distanță scurtă, iai mașina din cauză că vremea e rea.
8. Ai planificat să mergi undeva și deja ai consumat câteva băuturi, dar unica modalitate de a ajunge acolo este cu mașina.
9. Ești acasă și consumi alcool împreună cu câțiva prieteni și afli că băutura s-a terminat și vrei să mergi cu mașina să cumperi ceva de băut.
10. Beai împreună cu niște oameni, dar atmosfera devine plicticoasă și decizi să pleci.
11. Deși ai băut, nu te simți beat și crezi că încă mai ești suficient de capabil să conduci mașina.
12. Consumai alcool și deodată primești un sunet de urgență despre faptul că cel mai bun prieten/copilul este adus la spital și vrei să mergi să-l vezi imediat.
13. Mergi la câteva baruri cu prietenii și unul din ei a promis că va servi doar 2 beri pentru a vă duce pe toți acasă în siguranță. La sfârșitul serii observi că el a băut prea mult.
14. Ai băut într-un bar la care ai ajuns cu mașina și intenționeai să iei un taxi pentru a ajunge înapoi acasă. Se pare că trebuie să aștepti timp de o oră taxiul.
15. Pe neașteptate te întâlnești cu un prieten vechi pe care nu l-ai văzut de vreo doi ani. Decideți să mergeți la bar pentru a bea ceva ca să sărbătoriți revederea voastră.
16. Ați ieșit cu un grup de prieteni și deodată o ceartă s-a iscat cu un alt grup. Vă simțiți în nesiguranță și doriți să plecați cât mai repede.
17. Ești acasă și consumi alcool împreună cu tata când el te roagă să-l duci până acasă cu mașina în loc să meargă pe jos, deoarece nu se simte prea bine.

-
18. Ai fost adus acasă de la bar și peste ceva timp realizezi că ți-ai uitat geanta/portmoneul la bar și vrei să-l recuperezi rapid până la închiderea barului.
 19. În echipa voastră sportivă sunteți cu toții obișnuiți să serviți câte vreo două beri după fiecare antrenament sau joc.
 20. În pofida reticenței de a conduce, nu poți rezista presiunilor din partea prietenilor de a-i duce acasă.
 21. Una din rudele tale te aduce acasă, dar fiind în mașină observi că ea nu e prea capabilă deja să conducă și dorești să-i iei locul la volan.
 22. Beai acasă când prietenul te-a telefonat să te roage să vii la dânsa/dânsul deoarece își dorește compania ta.

1.

2.

3.

Întrebări suplimentare

1. Ce ar însemna asta pentru tine?
2. În ce situații consumi băuturi alcoolice?
3. Cum faci față în situațiile când consumi băuturi alcoolice?
4. Ce gânduri ai avut după ce ai identificat toate riscurile condusului în stare de ebrietate?
5. Cum s-a schimbat comportamentul tău după ce ai identificat aceste riscuri?
6. Cum altfel ți-ai schimbat tiparele de gândire cu privire la consumul de alcool la volan?
7. Ce emoții ai retrăit atunci când ai revizuit lista situațiilor de risc? etc.

Este la discreția formatorului de a adapta întrebările la specificul grupului de participanți.

Anexa nr.21

ABC-cognitiv

A - Evenimentul activator	B - Cognațiile personale	C - Consecințele
<p>1. Descrierea unui caz din viață.</p> <p>2. Descrierea retrăirilor, emoțiilor și sentimentelor până la și la momentul desfășurării evenimentului</p>	<p>Descrierea gândurilor în situația cauzată/ce credeți în legătură cu situația produsă?</p>	<p>Care au fost consecințele/emoțiile negative?</p> <p><i>(Amenințare sau pericol; pierdere; încălcarea unor reguli personale; slăbiciunea personală manifestată în public; epuizare; depresie etc.)</i></p>

ABC-comportamental

A - Evenimentul activator	B - Cognațiile operante/dezirabile	C - Consecințele
Rezumați pe scurt o situație de risc. <i>(Situație de risc poate fi un eveniment trecut, prezent sau viitor)</i>	Descrierea comportamentului în situația de risc. Ce ai modifica?	Descrierea aspectelor pozitive și a celor negative.

Fișele de coping

1. AUTOCONTROLUL

(Descrierea eforturilor de a regla propriile emoții)

1. _____

2. _____

3. _____

2. CĂUTAREA SUPORTULUI SOCIAL

(Caracterizarea efortului de a obține suport social și informații de la alte persoane)

1. _____

2. _____

3. _____

3. EVITAREA

(Gânduri inspirate din dorințe și iluzii sau efortul de a evita problema respectivă)

1. _____

2. _____

3. _____

4. PLANIFICAREA REZOLVĂRII PROBLEMEI

(Descrie eforturile deliberate pentru rezolvarea situației problematice și, în plus, abordarea analitică a problemei)

1. _____

2. _____

3. _____

5. REEVALUAREA POZITIVĂ

(Caracterizează eforturile de a găsi o semnificație pozitivă în propria experiență, care a avut efecte benefice asupra evoluției tale)

1. _____

2. _____

3. _____

Fișa cu întrebări de evaluare

1. Ai hotărât să-ți schimbi comportamentul, care sunt motivele care te-ar determina să te schimbi?
2. Cât de importantă este familia pentru schimbare?
3. Care sunt cele mai grave circumstanțe/situații care te-ar face să conduci în stare de ebrietate?
4. Care sunt dezavantajele consumului de alcool la volan?
5. Care este stilul tău de consum?
6. Exemple de situații de risc ale consumului de alcool la volan (beneficiarii trebuie să spună cum vor proceda și ce alternative vor folosi).
7. Enumerați 3-5 avantaje în vederea schimbării comportamentului.
8. Ce pedepse sunt prevăzute în cazul consumului de alcool la volan?
9. Cum influențează alcoolul asupra abilităților de a conduce?
10. Care este riscul pentru alți participanți la trafic în cazul consumului de alcool la volan?

Chestionar de evaluare a beneficiarului

1. Ce așteptări ați avut și cum v-a ajutat participarea dvs. la program?
2. Ce anume vi s-a părut interesant în cadrul programului?
3. Care sunt aspectele mai puțin plăcute ale acestui program?
4. Ce schimbări s-au produs în comportamentul dvs. pe parcursul participării la program?
5. Care sunt situațiile în care ați aplicat cele învățate în cadrul acestui program?
6. Care au fost dificultățile cu care v-ați confruntat în cadrul programului?
7. Ați recomanda acest program altor persoane? De ce?